

MŪSŲ LIETUVA

Nr 40 (1366) XXVI. 1974 M. SPALIO - OUTUBRO 3 D 70 centavų
R Juatindiba, 20 - Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, ESP Tel. 273-0338

LIETUVOJE ŽMONĖS ATMETA BOLŠEVIKINI KVAILINIMĄ

Bolševikinis agitpropas (agitacijos-propagandos skyrius) atakuoja žmones savo paskaitomis. Žmonėms privalu tokias paskaitas lankyti. Žmonės varu suvaromi valandų valandomis sėdėti prasčiausiose salėse ir klausytis agitatorių plepalų apie sovietinės tvarkos 'laimėjimus' ir 'rūpestį' darbo liaudies poreikiais.

Juo labiau agitpropas 'rūpinasi' jaunimo 'švietimu', juo labiau spaudžiamas 'šviestis' komunistinis jaunimas. Dabar, kaip žinia, komjaunimą privalo išrašyti kiekvienas jaunuolis, stengdamasis užsitikrinti darbą ir mokymąsi. Komjaunimas tapo masių organizacija ir čia padidėjo jaunimo savarankumo jausmas, išdidumas, nedidelis skaitymasis su centro ar rajono 'dėdais', kurie reguliariai stengiasi suvaryti komjaunimą į savo paskaitas. Jaunimas vengia tokių 'ideologinių' plepalynių ir jų nelanko. Apie tai vaizdžiai pasakoja 'Komjaunimo Tiesos' (Nr. 222) specialus korespondentas St. Balčiūnas.

Korespondentas nuskubėjo į Širvintas. Ten, Musninkuose, turėjo įvykti komjaunuolių 'ataskaitinis rinkiminis susirinkimas'. Jaunimas jautriai išgyvena bet kurių bolševikinių rinkimų komediją. Balsuotojai pavėrciami statistais, kurie, neturėdami pasirinkimo, privalo atiduoti balsus už partijos parinktuosius ir vienintėlius be pasirinkimo 'kandidatus'.

Susirinkimo salėje St. Balčiūnas rado ... tris žmones. Tiek atsilankė iš gausingo vietinio komjaunimo būrio Salėje šalta, nekurenta, nešvaru. Dėsto korespondentas.

"Vienas, susitraukęs į apykaklę, sėdėjo vidurinėje salės eilėje, kitas - barzda nenugramdyta, tepaluotas vatinukas, beretė, kerziniai batai - lyg ir netinkama atributika išklimingam susirinkimui..."

Laukė dar bent kelių. Per pusvalandį susirinko devyni. 'Salėje grupelėmis išsibarstę komjaunuoliai buvo užsiėmę kas sau. Vienas trynė rankas, trys merginos, susispietusios į krūva, šnibždėjosi...

Atsitojo Stasė Žilinskienė:

- Vidmantas Motiejūnas nario mokesčių nemoka. Kodėl jo nėra?

- Nežinau, jai atsako, - darbe jo šiandien neradau.

Kažin kas nubėgo ieškoti partinių mokesčių nemokančio Motiejūno. Korespondentas aprašo 'poieškio' sceną:

"Nurūko gatvele į kontorą".

Ryšių skyriuje girtas šlitinėjo operatorius (ir komjaunuolis) Stasys Tamašauskas ir keikėsi, triukšmavo:

- Dirba, matai dirba žmona. Per pietų pertrauką? Cha cha, irgi cepelinu noriu... S, ut i susirinkimus, kad bo yra...

Susirinkimas vyksta savo eile.

- Ar turite klausimų, pastabų, - klausia pirminis kaujantis.

- Neturim, - tyliai šnipštelėjo kažkas iš salės.

Susirinkimas buvo persotintas tradicinėmis frazėmis...

Taip paliko istorijai specialus korespondentas St. Balčiūnas mikroskopišką iškarpa (slice of life) iš komjaunuolinės buities. Šis 'gyvenimo gabalas' aiškus ir be mūsų išsivėsiškų komentarų. Mes matome asmens vertę ir išdidumą žudancią režimo slėgti. Matome žmonių savivertės deformaciją, jaunimo demoralizaciją, nuobodį, igrisusį iki gyvo kaulo privalomą kvailinimąsi 'ataskaitiniuose, iškliminguose susirinkimuose'. Dar, atrodo, niekad neteko užtikti tokio makabriškai kafiško 'išklimingo susirinkimo' aprašymo, kurį parūpino 'Komjaunimo Tiesos' korespondentas. Keliomis pastabomis, St. Balčiūnas gambiai pavaizdavo susirinkimo 'atributiką': trys asmenys salės vidury, nenugramdyta barzda, tepaluoti vatinukai, erziniai batai ir vienas už visus atsakymas 'klausimų ir pastabų neturime'...

Matome, kad į susirinkimą neatsilankęs komjaunuolis 'girtas šlitinėja kontoroje', o ištaria išmintingiausiai posakį 'spiauti į susirinkimus, kai darbo yra...'.

Matome 'komunistinės buities nuopiova': atmetamas agitpropas išulumas.

„Dirva“

Pasaulyje

VYSKUPU SINODAS Vaiškanas

ketvirtas pasaulio kat. vyskupų sinodas atidarytas Romoje penktadienį, rugs. 27 dieną. Sinodą atidarė Popiežius Paulius VI, Sikstinos koplyčioje. Sinodas svarstys, kokiu būdu šiais laikais skelbti pasauliui Kristaus evangeliją ir visas su tuo susijusias problemas, kurių yra labai daug.

Sinode dalyvauja tautinių konferencijų vyskupų išrinkti atstovai ir Popiežiaus pakviesti nariai. Jų tarpe yra 6 Rytų apeigų patriarchai, 8 kitų įvairių katalikų apeigų metropolitai, 32 Afrikos kraštams atstovaujantys vyskupai, 24 Pietų, Vidurinės ir Šiaurinės Amerikos vyskupai, 16 Azijos, 4 Australijos bei Okeanijos ir 24 Europos valstybių. Lietuvos vyskupų konferencijai atstovauja J.E.vysk. J.Matulaitis-Labukas, Kauno ir Vilniaus Apaštališkasis Administratorius.

Dalyvauja dar dešimties vienuolių generolai, 16 Romos kurijos kardinolų ir 21 paties Popiežiaus iš įvairių tautų parinkti sinodo nariai.

Portugalija

Atrodo, jog buvo lengviau susitarti nuversti diktatoriaus Caetano valdžią, negu dabar Portugaliją valdyti. Šiaučia partijų kovos, kas turi jėgti valdžion. Prez. Spínolai, revoliucijos herojui, pareikalavus daugiau teisių krašto ekonominėms bėdoms spręsti ir tvarkai palaikyti, kitos, ypač socialistų ir komunistų partijos pasirodė labai nepatenkintos. Kai Spínola norėjo leisti „tylinčiai daugumai“ Portugalijos gyventojų surengti viešą manifestaciją abonoje ir ją paremti prezidentą, tai kairiųjų partijų draugai jaunojoje karininkijoje privertė Spínolą tą manifestaciją atšaukti. Bet jie patys paskubomis suorganizavo kairiųjų eiseną su plakatais, jog reikia remti jaunąsias kariuomenės pajėgas. Prisi-

bijoma, kad komunistuojančioji karininkija gali paimti visą valdžią Portugalijoje.

Argentina

Nesiliauja Argentinoje teroristai siautėję. Kas savaitę sušaudo po keletą jiems politiniai nepatinkamų žmonių, ar tai buvusių generolų, ar fabriku ir kitų žmonių direktorių. Paskelbė net sąrašą, ką jie stengsis toliau nužudyti. Daugelis ne tik užsieniečių, bet ir pačių argentiniečių pradėjo bėgti į užsienius, nes jaučiasi nebesaugūs tėvynėje.

Vyriausias kariuomenės vadas įspėjo teroristus: jei jie nesiliaus siautėti, kariuomenė imsiantis visų priemonių jiems sutriuškinti. Ar tokie grasinimai ką padės? Po paskutinio panašaus grasinimo teroristai pasigrobė ir nužudė dar 1 generolą.

J.A.V.

Susirinkę žymiausi Š. Amerikos pramonininkai, bankininkai, darbininkų sindikatų galvos ir valdžios vyrai tarėsi, kokioms priemonėms sustabdyti Amerikoje ir visame pasaulyje įsigalinčią infliaciją, kuri gresia sužlugdyti ne tik pačios Amerikos, bet ir daugelio kitų kraštų ekonomiką ir nugramzdinti žmones skurdan.

Tuo pačiu reikalu tarėsi praėjusią savaitę ir finansų, pramonės bei užsienio reikalų ministrai iš V. Vokietijos, Anglijos, Prancūzijos, Š. Amerikos ir Japonijos. Kolkas dar nežinoma, ką jie sutarė.

Dominikonų resp.

23 teroristai Dominikonų respublikos sostinėje įsiveržė į Venecuelos konsulatą, sučiupo 8 įkaitus, jų tarpe ir Venecuelos konsulą bei JAV konsulato tarnautoją Barborą Utchinson ir pareikalavo milijono dolerių bei paleisti iš kalėjimų 36 politinius kalinčius. Jei vyriausybė nesutiktų, graso kas 2 valandos nužudyti 1 įkaitą.

PASAULIO LIETUVIAI

LIETUVA

ISPŪDŽIAI IŠ EUROPOS

Liepos pirmosiomis dienomis iš Europos grįžo lietuvių jėzuitų provincijolas ir Jaunimo Centro direktorius kun. Gediminas Kijauskas. Vieną pavakarę aplankęs Jaunimo Centra, bet tén dėl vasaros karščių bei atostogų neberadęs jokios gyvybės, ilgiau išsikalbėjau su kun. G. Kijausku. Jis papasakojo išpūdžius iš Europos, kurie bus įdomūs ir daliai laikraščio skaitytojų.

KUNIGŲ IR PASAULIEČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Kun. G. Kijauskas į Europą visam birželio mėnesiui vyko ne šiaip kaip turistai pasižvalgyti, bet specialiai pakviestas į ten rengtą lietuvių kunigų bei pasauliečių suvažiavimą prie Frankfurto. Jame dalyvavo apie 30 rinktinė atstovų, jų tarpe vysk. A. Deksnys, dr. J. Grinius, Vasario 16 gimnazijos direktorius dr. V. Natkevičius ir eilė kitų. Suvažiavime nagrinėta tema "Krikščionis Bažnyčioje" ypatingai daug kalbėta apie pasauliečių dalyvavimą liturgijoje, apie pasauliečių vaidmenį K. Bendrijoje ir pan. Suvažiavimas įvyko Sekminių savaitgalį. Klausimai buvo diskutuojami gana plačiai. Vien kun. G. Kijauskas skaitė net penkis paskaitas. Suvažiavimo paskaitų bei diskusijų pagrindiniai metmenys neliks tik 30-ties suvažiavimo dalyvių prisiminimuose, bet bus perduoti Europos lietuvių kolonijoms bei parapijoms. Taip pat birželio mėnesį Vasario 16 gimnazijoje įvyko ir Europoje gyvenančių ateitininkų suvažiavimas, dalyvaujant taip pat apie 30 atstovų. Vasario 16 gimnazijoje, kur yra nemažai evangelikų, ateitininkų veiklą taip pat stengiamasi kiek galima pagyventi. Kun. G. Kijausko žodžiais, Vasario 16 gimnazija atlieka reikšmingą vaidmenį išeivijoje, ypač Europos lietuvių gyvenime. Mokinių ten dabar per 80. Pačios svarbiausios problemos esančios pinigai ir mokytojų trūkumas. Mokinių greit nepri-trūksia, nes jų nemažai iš Lietuvos persikelia į V. Europą ir stoja į lietuvių gimnaziją.

DR. KOSTAS JURGĖLA, sulaukęs 70 metų amžiaus, liepos 1 d. pasitraukė iš "Amerikos Balso" lietuvių skyriaus vedėjo pareigų ir išėjo pensijon. Jam ir su juo pensijon išeinantiems estų skyriaus vedėjui J. Kitzbergui bei latvių skyriaus vedėjo pavaduotojui A. Laubertsui bendradarbiai surengė atsisveikinimo vakarą. Dalyvių eilėse buvo "AB" direktorius Giddens, Europos sekcijos vedėjas Warner.

Lenkija

WROCLAVO LIETUVŲ I Vilniaus 650 metų sukaktį paminėjo specialia knyga, albumų bei atvirukų paroda, atskleidusia senąjį ir dabartinį Vilniaus veidą. Lietuviškas pamaldas Wroclavo lietuviams šv. Vaitiekaus bažnyčioje laiko kun. A. Rūkšta. Veikliai Wroclavo, buvusio Breslau, lietuvių kolonijai vadovauja Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos skyriaus pirm. dr. Vyt. Markavičius.

LONDONO SPORTO IR SOCIALINIO KLUBO salėje humoristinį vakarą su dvių valandų programa surengė Britanijoje viešėjęs aktorius Vitalis Žukauskas. Nors jo dabartinio mūsų gyvenimo aktualijos buvo paruoštos JAV, jos taipgi labai tiko ir Britanijos lietuviams, nes beveik visas lietuvių kolonijas laisvajame pasaulyje slegia tos pačios negerovės, kurias jis ir plaka humoro ryškute. Dalyvių buvo apypilnė salė, bet jų eilėse trūko jaunosios kartos atstovų.

LIETUVISKŲJŲ STUDIJŲ XXI SAVAITĖS rėmuose Šveicarijoje liepos 26 — rugpjūčio 7 d.d. surengtoje parodoje dalyvavo tapytojai — Juzė Katiliūtė ir Gabrielius Stanulis iš Ženevos, Pranas Gailius ir Vytautas Kasiulis iš Paryžiaus, Tadas Burba iš Miuncheno, Evaldas Robbertas iš Hamm, V. Vokietijoje, Eugenijus Budrys iš Gotlando, Švedijoje, ir skulptorius Adomas Raudys iš Paryžiaus. Parodai buvo pasirinkta Liucerno miesto senioji rotušė.

PROF. DR. MARIJA GIMBUTIENĖ, dėstanti archeologiją ir etnologiją Los Angeles Kalifornijos universitete, "The Journal of Indo-European Studies" paskutiniame numeryje paskelbė 15 psl. straipsnį "Perkūnas-Perun, the Thunder God of the Balts and Slavs" ("Perkūnas, baltiečių ir slavų dievas"). Perkūno garbinimą ji nušviečia, naudodamasi istorine, tautosakine ir lyginamąja medžiaga. Leidykla "University of California Press" neseniai yra išleidusi plačią prof. dr. M. Gimbutienės studiją apie dievus ir deives priešistorinėje Europoje.

NIUJORKO VYRŲ CHORAS "Perkūnas", vadovaujamas Vytauto Strolios, veiklos sezoną užbaigė specialiu pobūviu ir koncertu Kultūros Židinio mažojoje salėje. Veiklos apžvalgą padarius choro pirm. Z. Jurui, prasidėjo koncertinė dalis, kuriai vadovavo muz. A. Kačanauskas. Porą P. Čaikovskio ir G. Marine kūrinių smuikui ir fortepionui atliko germanistikos mokytojas gimnazijoje Julius Veblaitis, fizikos mokslų dr. Darius Slavinskas. Programą lietuvių kompozitorių dainomis užbaigė "Perkūno" choras. Sekantį sezoną "Perkūnas" ruošiasi išleisti trečią savo dainų plokštelę. "Perkūno" nariai ir rėmėjai jaunam dainininkui Petriui Tutinui parūpino stipendiją — sumokėjo už 24 pamokas, pas žymų dainavimo pedagoga, kuris už pamoką ima po \$50, bet padarė nuolaidą, susižavėjęs lietuviu jaunuolio gražiu balsu.

FILOSOFIJOS DOKTORATO disertaciją "Vyrų psichologija Guy de Maupassant romanuose" Niujorko miesto universitete apgynė niujorkietė Giedrė Kumpikaitė. Naujoji daktarė yra gimusi Lietuvoje, aukso medaliu baigusi Apreiškimo parapijos mokyklą Brooklyne. Dirbdama prancūzų banke, studijavo pedagogiką Hunter kolegijoje. Studijas tęsė, pradėjusi dėstyti prancūzų kalbą bei literatūrą vienoje gimnazijoje, ir gavo magistro laipsnį. Doktorato disertacijos paruošime jos patarėju buvo žymusis prancūzų literatūros prof. Henri Peyre.

LAKŪNŲ VARŽYBOS

Prieš penkerius metus buvo pradėtos rengti Lietuvos lakūnų augštojo pilotazo varžybos Stepono Dariaus ir Stasio Girėno prizui laimėti. Prisimenant transatlantinių lakūnų skrydžio bei žuvimo metines, varžyboms yra pasirinktas liepos mėnuo. Šiemet jos įvyko Panevėžyje, kur susirinko 14 Lietuvos lakūnų ir svečiai iš Odesos N. Nikiutinas. Dariaus ir Girėno prizas skiriamas daugiausia taškų trijose pilotazo grupėse surinkusiam lakūnui. Visus dalyvius nustebino jaunasis vilnietis Antanas Žilinskas, skraidyti sportiniu lėktuvu pradėjęs tik prieš pusantų metų. Privalomų devynių figūrų grupėje jis laimėjo I vietą, laisvai pasirinktų dešimties figūrų grupėje — III vietą, vertintųjų parinktų ir iš anksto nežinomų dvilikos figūrų grupėje — II vietą. Paskutinėse dviejose rungtyse pirmosios vietos teko kauniečiams V. Gedminaiti ir A. Unikauskui. Trys A. Žilinsko laimėjimai jam užtikrino bendrą I vietą su S. Dariaus ir S. Girėno prizų bei specialiu medaliu. Jį treniruojantis Vilniaus aviacijos sporto klubo pilotazinės grandies vadas S. Mačiakas, čempionas ir Lietuvos rinktinės narys, telaimėjo X vietą. Kitam rinktinės nariui — kauniečiui R. Pivnickui teko V vietą. Šia staigia savo pergale jaunas A. Žilinskas, atrodo, jau užsitikrino vietą Lietuvos augštojo pilotazo lakūnų rinktinėje, nors dar tik pradeda skraidyti. Jis yra baigęs Kirovgrado aviacijos šturmanų mokyklą, dirba Vilniaus aerodromo skrydžių kontrolės skyriuje.

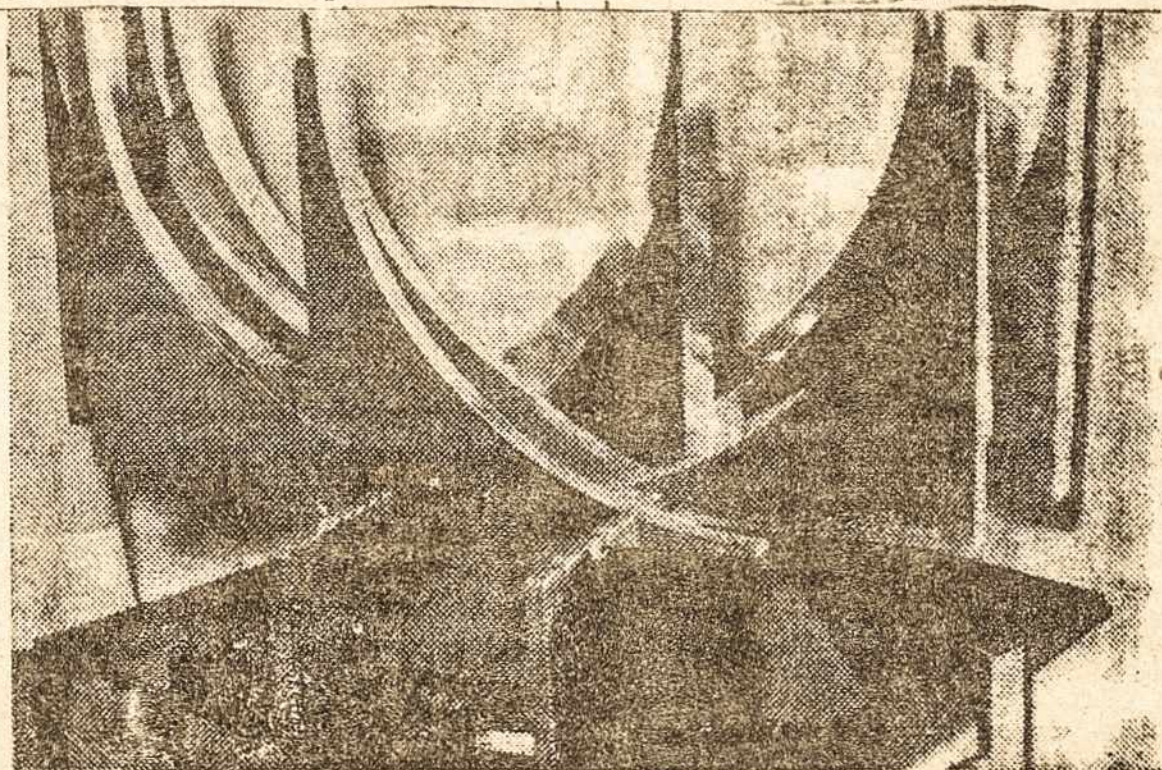
— F. Šliesorūnas parašė naują knygą "1830-1831 metų sukilimas Lietuvoje", 470 pusl. Knygą išleido Lietuvos Mokslų akademijos Istorijos mokslų institutas. Atsakingasis redaktorius dr. J. Jurginis.

— Kauno muziejaus (buv. Karo muziejaus) sodelyje buvo suruoštas varpų muzikos koncertas, skirtas M. K. Čiurlionio kūrybai. Programinė dalis truko pusvalandį, kurios metu perduoti kai kurie kompozitoriaus preliūdai, fugos, pjesių aranžuotės varpams. Aranžuotes atliko muzikas G. Kuprevičius.

LENINGRADO KIROVO OPEROS IR BALETO TEATRE pusmetį tobulinosi du jauni Vilniaus operos ir baleto teatro šokėjai — Antanina Pirmaitienė ir Jonas Katakinas. Jie du yra baigę Vilniaus M. K. Čiurlionio vidurinės meno mokyklos choreografinį skyrių 1971 m. A. Pirmaitienė savo repertuare jau turi Franciskos vaidmenį J. Strausso "Žydriajame Dunojuje", Snieguolės — B. Pavlovskio "Snieguolėje ir septyniuose nyktukuose", Kopelijos — to paties pavadinimo L. Delibo balete. J. Katakinas daugiausia atlikdavo epizodinius vaidmenis, išskyrus Princa "Snieguolėje ir septyniuose nyktukuose". Abiem šokėjams trūko šokio akademiškumo bei atlikimo tikslumo. Leningrade, prižiūrimi baleto pedagogų J. Kolpakovos ir V. Semionovo, jiedu paruošė pagrindinius vaidmenis P. Čaikovskio balete "Gulbių ežeras". Su jų darbo rezultatais vilniečiai turės progą susipažinti naujuosiuose operos ir baleto teatro rėmuose sekanti sezoną.

VILNIAUS AKTORIŲ NAMUOSE literatūros vakarą "Sunkiausia būti savimi" surengė Vilniaus televizijos ir radijo pranešėjai Undinė Nasvytė ir Vytautas Širka, savo debiutiniam pasirodymui pasirinkę A. Baltakio, A. Ambra E. Matusevičiaus ir V. Mačerr. Lėraščius Geriausiai jiems sekė s' aityti anksti mirusio poeto A. Ambraso kūrinius apie tolstancią vaikystę, atmintyje nostalgikai išskylantį kaimą, meilės džiaugsmą bei sielvartą, grėsmingą karo debesį. Sunkiau įkandama buvo A. Baltakio kūryba, kurioj jiedu subtilią autoriaus ironiją dažnai pakeisdavo atvira satyra.

DAIL. FELIKSAS NAVICKAS, vilnietis scenografas, apipavidalino premjerinį A. Puškino tragedijos "Boriss Godunovas" spektaklį Sverdlovsko dramos teatre. Tai yra jau antras šio vilniečio pasirodymas Sverdlovske. 1972 m. dail. F. Navickas sukūrė scenovaizdžius ir drabužių eskizus Sverdlovsko teatre statomai Justino Marcinkevičiaus dramai "Mindaugas". Rusijos federacijos teatrų apžiūroje aštuoni "Mindaugo" spektaklio kūrėjai buvo apdovanoti I laipsnio diplomais, jų tarpe ir dail. F. Navickas. Šis laimėjimas paskatino Sverdlovsko dramos teatro vyr. rež. Aleksandrą Sokolovą vėl pasikviesti dail. F. Navicką "Boriss Godunovo" premjerai

N. Novošickis

Ontario ežero bangos

KULTŪROS TARYBA — KAS JI

Jos sudėtis, lėšos ir pasitikėjimas savo jėgomis

VYTAUTAS VOLERTAS

Jei susidarytų nepaprasta padėtis, kurioje matytusi nelauktas šviesos pluoštelis virš Lietuvos, reikėtų mesti kitus darbus ir sukaupti jėgas viena kryptimi. Deja, kol kas turime gyventi be šių staigmenų. Per kelerius paskutinius metus didesnių netikėtumų (kaip Simokaičiai, Kudirka, Kalanta) neiškilo. Sunki katalikų Bažnyčios padėtis Lietuvoje yra vienintelis taškas, galįs atkreipti pasaulio dėmesį, bet jis nėra mūsų tinkamai išnaudojamas. Todėl neturime rimto pagrindo apsileisti kitose srityse. Ypač laukiame tvirtos Kultūros tarybos.

Jos sudėtį galima įvairiai vaizduotis. Nebūtinai tik viena struktūra laikytina geriausia. Skirtingi žmonių telkiniai ir skirtingi darbo būdai gali duoti lygiai gerus rezultatus. Atrodytų, kad Kultūros tarybos pirmininkas, kuris atsako už veiklos pasėkas, turėtų daugiausia koncentruotis administraciniuose reikaluose (Lietuvių enciklopediją išleido ne mokslininkas, bet administratorius). Organizaciniams darbams pasitalkinęs dorą mirtingąjį, svarstymams ir sprendimams suburtų keletą įvairių sričių specialistų. Mokėdamas dirbti ir susikalbėti, jis rastų, ką ir kaip reikia daryti.

Rimta Kultūros taryba vienoje vietoje nesutilps. Ji, galėtume spėti, bus išsimėčiusi po visas JAV ir du tris kartus metuose turės susibėgti, o dažnesnius ryšius reikės palaikyti laiškais ir telefonu. Jei pirmininkas neturės rimto žmogaus, bent vieną pilną savaitės dieną už dorą atlyginimą jam padedančio, greitai nusikamuos. Iš pavienių asmenų darbu, laiku ir pinigais laukti nepakeliamų aukų, kai daugelis visai nepajuda, nereikėtų. Šis nelemtas mūsų įprotis išvaikys prityrusius darbininkus. Persikrovimas baugina, o baimė sunaikina net didžiausių idealistų pareigingumą. Sažiningam Kultūros fondo pirmininkui rūpesčių užteks, todėl pagalbos jam nepagailėkime.

Į Kultūros tarybą, šalia pirmininko, reikėtų įsivilioti bent po vieną laikraštlininką, dailininką, rašytoją, filosofą, mokslininką, muziką. Prileiskime, kad trys Kultūros tarybos nariai gyvena Chicagoje, gal vienas Kalifornijoje, likusieji rytiniame JAV Valstybių pakrašty. Jei šie žmonės du kartus per metus susi-

rinktų svarstymams, kelionė paimtų virš pusantro tūkstančio dolerių. Administratoriui apmokėti reikėtų iki dviejų tūkstančių, telefonui išėitų apie aštuonšimtai, paštui ir raštinei vėlai apie tiek pat. Dar pridėkime keletą kelionių pirmininkui, ir Kultūros tarybos sveikai gyvybei išlaikyti reikės arti šešių tūkstančių. Kad nesigaišintų laikas aiškinantis ir prašinėjant, ši suma turėtų būti metų pradžioje skirta.

Ar pateisinama?

Žinome darbus, kurie sunaudoja JAV LB krašto valdybą pasiekiančias aukas Vasario 16 proga. Naujoms dainų ir šokių šventėms organizuoti yra rezervuotos sumos. Švietimo taryba lėšų gauna iš Lietuvių fondo, gali rinktis aukas LB mėnesio proga, o mokytojus atlygina daugiausia vien tėvai. Paskutinis Jaunimo kongresas savo pelnu užtikrino sekantį. Solidarumo įnašai padengia administracines JAV LB krašto valdybos išlaidas. Specialiems, aiškiai apibūdinantiems didelė parama ateina iš LF. Bet administracijai, rodos, lėšų skirti jis negali. Tai ar šešių tūkstančių suma yra pateisinama?

Apie Kultūros tarybą buvo daug kalbama, ji įtraukta JAV LB įstatuose, tad apie reikalingumą negali būti diskusijų. Lieka tik pasirinkti, kiek iš jos tikimės. Ir šis pasirinkimas priklauso ne tik nuo žmonių, kurie joje dirbs, bet ir nuo biudžeto. Jei nariai negalės pajudėti, jei bandys kalbėtis lėtais laiškais, lėtas bus darbas. Kiek turėsime naudos iš taupymo? Pagaliau verta neužmiršti moralinio požiūrio. Sunkumais turime viską dalintis. Solidarumas įjungia turta, laiką, sveikatą, išmintį ir talentus. Kas ko daugiau turi, daugiau skiria. Net genijai, iš kurių kūryba veržte veržiasi, nuo pareigos žmonijai ar savai visuomenei nėra atleisti laiku ar pinigais. Iš Kultūros tarybos narių tikėdamiesi darbo, negalima iš jų laukti pinigų. Kas jų apšėiai turės, garbės ambasadorių pavyzdžiu nuo išlaidų padengimo atsisakys.

Nereikia optimistiškai galvoti, kad JAV LB yra stipriai susiklijavęs vienetas, kurį visą būtų galima orientuoti viena kryptimi, nejučiant lūžinėjimų, byrėjimo. Lėti apylinkių reaguojimai į krašto valdybos paraginimus, kai kur apylinkių vadovybių sudarymo konvulsinė eiga ir susirinkimų lankymas rodo, kad kasdieniniuose reikaluose (kurie taip pat yra neišvengiami) ji dar panaši į apyskytę masę: sujunginti galima tik tą dalį, kurią sauja užgriebi. Net apylinkių valdybų nariai kartais atsisako įstatams ar tarybos nutarimams paklusti.

Ziūrint naudos, ieškant lėšų

Yra daug jaunų, bet jau subrendusių šeimų tarp 30 ir 40 metų amžiaus, kurios net po įvairių kartotinių asmeninių raginimų nedalyvauja darbe, neatiduoda solidarumo įnašų, net Vasario 16 proga niekam nieko neaukoja, neprenumeruoja jokio lietuviško laikraščio. Jų negalima laikyti nutautusiomis, nes lietuvių kalbą moka ir ją naudoja. Tačiau bendrauja tik su giminėmis arba panašiais į save, apie bet kokią pareigą nenori girdėti. Beveik neturime atvejų, kad toliau nuo lietuvių telkiniu gyveną paieškotų ryšio su LB centrine apylinkė. O tokių žmonių yra daug. Išsilavinusių ir pasiturinčių — inžinierių, karininkų, profesorų, gydytojų. Ir čia kalbama ne apie senuosius imigrantus, bet apie naujųjų vaikus, kurių tėvai yra veiklūs.

Geriau pasispaudus ir šiuos žmones pasiekus, būtų galima vien jais kasmet JAV LB pajamas padidinti tais trūkstamais tūkstančiais. Uždavinys priklauso ne vien krašto valdybai, bet ir apylinkėms, apygardoms. O svarbiausia — tvirtai centrinei apylinkėi, kurios iki šiol nepavyksta sudaryti, nes nerandama pasišventusio žmogaus.

Kaip bebūtų, biudžetuose negalima pamiršti Kultūros tarybos. Savo ištekliais net neturtingiausi tėvai stengiasi paremti visus vaikus. Jei kuris prasi gyvena, jo dalis pakišama silpniausiajam. O Kultūros taryba dar visai ant kojų nestovi. Gal todėl reikėtų peržiūrėti tarybos nutarimą, kuriuo LB mėnesio pajamos skiriamos švietimo tarybai.

Lietuva ir Portugalija

Chicago Sun-Times birželio 24 įdėjo Daniel John Sobieski laišką, vardu "Soviets and Lithuania", kuriame palygintas Lietuvos likimas su Portugalijos. Esą Portugalijos perversmas reiškia Portugalijos kolonializmo galą Afrikoje. Bet kolonializmo praktikuotojų esama ne tik Lisabonoje. Kaip tik dabar prezidentas Nixonas gers šampa... paskutinio imperializmo kūrėjų rūmuose.

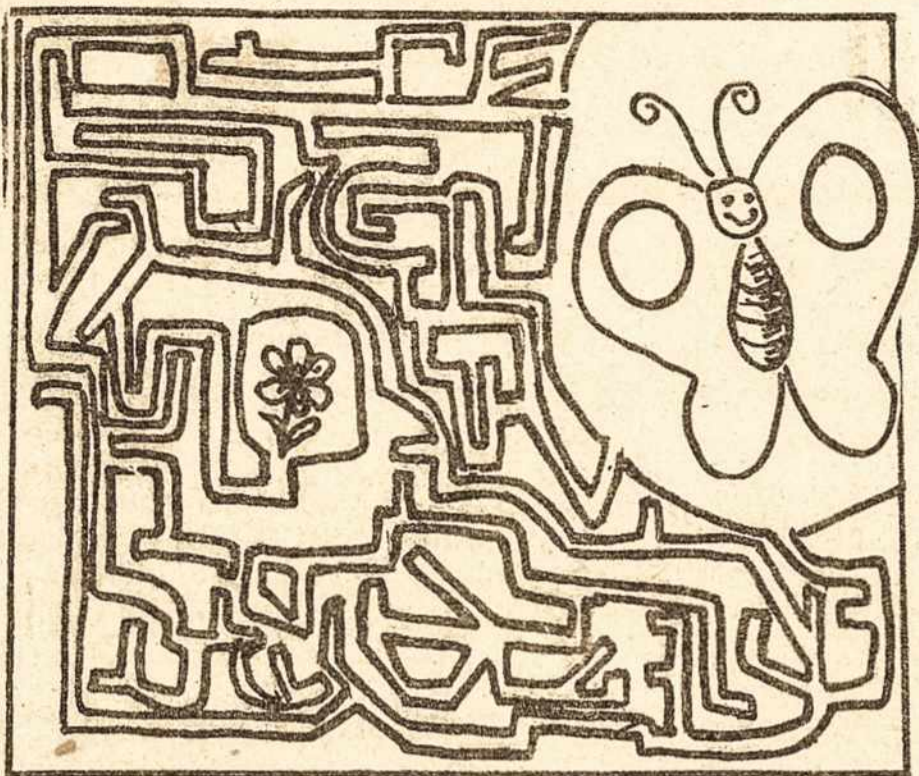
Deja, — rašoma laiške — nebus tosty už Lietuvos žmones, ištiktus prieš 34 metus kaip tik birželio mėn. sovietinės agresijos — tai buvo Hitlerio dovana talinui už juodviejų nepuolimo atartį, kuri yra SALT pirmataas. Nebus Jungtinėse Tautose kių rezoliucijų, smerkiančių kolonializmą. Pasaulio bažnyčių ryba, nefinansuos Lietuvos ikilėlių. Firmos, kritikuojamos dėl prekybos su Pietų Afrika is giriamos už prekybą su Lietuvos pavergėjais.

Taikliai demaskavęs veidmainingą Vakarų politinę moralę, toliau informuoja apie Bažnyčios padėtį Lietuvoje.

Rašytojas Anatolijus Kairys, JAV LB Kultūros Tarybos pirmininkas.

K. Čikoto nuotrauka

MŪSŪ LIETUVA Muziejiems

padovanoti jį Lietuvai buvo sumanyta Amerikos Lietuvių Seimo Chicagoje 1919.VI. 8-11 dienomis. Visose Jungtinės Amerikos Valstybių lietuvių kolonijose buvo renkamos tam reikalui aukos, kurias tvarkė advokatas Jonas Bagdžiūnas - Borden. Entuziazmas buvo didelis: Lietuva buvo atgavusi nepriklausomybę, ir varpas turėjo išreikšti Amerikos lietuvių didelį džiaugsmą.

Varpas svėrė 1200 svarų. Viename jo šone buvo Vytis, įrašas - Lietuvių Seimas Amerikoje Lietuvai, Chicagoje 1919.VI. 8-11 ir "O, skambink per amžius vaikams Lietuvos, tas laisvės nevertas, kas negina jos".

Sie gražūs, reikšmingi žodžiai buvo B. K. Balučio, žinomo Amerikos lietuvių (jis prieš keletus metus mirė Anglijoje, kur buvo Lietuvos įgaliotas ministras).

Laisvės Varpas pasiekė Kauną 1922.I.12, kur buvo dėkingų ir džiaugsmingų žmonių iškeltas į Karo Muziejaus bokštą. Varpu buvo skambinama per ypatingas iškilmes - pvz., Naujųjų Metų išvakarėmis ir, žinoma, visuomet Vasario 16 dieną, kada tūkstantinė minia dalyvaudavo apeigose.

Pastaciūs naują Karo Muziejų, Laisvės Varpas buvo perkeltas į bokštą - varpinę, sujungtą su didžiuoju muziejaus pastatu.

Laisvės Varpas, kaip ir krašto vėliava, yra daugiau kaip negyvi daiktai: jie išreiškia, kas žmonėms brangiausia. Jie kelia žmonėse meilės ir ištikimybės jausmą, guodžia ir drąsina, šaukia prie savęs susikaupti ir semtis stiprybės.

P.P.

ir kvietė krikščionis maldai. Ir šiais laikais ranka ar elektra skambinami varpai gaudžia miestuose ir kaimuose, kur yra bažnyčių. Varpai pradeda dieną ir užbaigia ją; jie skambina žmogui mirus. Kartais iš bažnyčios bokšto pasigirsta varpų garsų giesmės.

Viduramžiais ir dar neseniai varpai pranešdavo apie kilusį gaisrą ar kitą katastrofą, jie pranešdavo taip pat apie džiaugsmingus įvykius: valdovo gimimą arba naujuosius metus. Gavės pardavėjai kartais skambindavo varpeliais, norėdami atkreipti į save pirkėjų dėmesį.

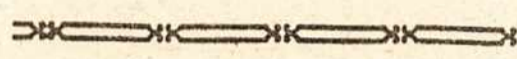
Tik XIII šimtmečiu pradėjo gaminti didžiulius varpus, kuriuos iškeldavo į specialias varpines. Varpinių būdavo ir Lietuvoje šalia bažnyčios šventoriuje arba šiaip prie įėjimo į šventorių. Varpai būdavo išdirinami, kad suduotų ir kabantį kankalą. Tačiau per didelių varpų - jie gali svėrti 14,27 ir net 80 tonų - negalima išsupti: juos suduodama.

Laivuose varpas atstoja laikrodį.

Gyvulius iš senų laikų puošdavo varpeliais, kad būtų lengviau juos surasti, ypač jiems paklydus kalnuose.

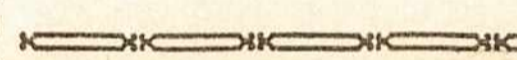
Kada žmonės važiuodavo rogemis, arklių vežlankius arba jų pavalkus puošdavo metaliniai arba mediniai varpeliai, kurie gražiai derinosi su žiemos nuotaika ir buvo toli girdimi.

Šiais laikais pigiau ir patogiau įtaisyti elektrinius varpus arba net įgrotas varpų muzikos plokšteles. Bet kažkaip žmonių klausia ir vaizduotė visuomet žavėjosi tikrais varpais. Jų garsas buvo panašus į žmogaus balsą ir ikūnijo žmonių viltis ir troškimus. Jie aidėjo jų širdyse ir keldavo jas į padanges, nes, nematomi

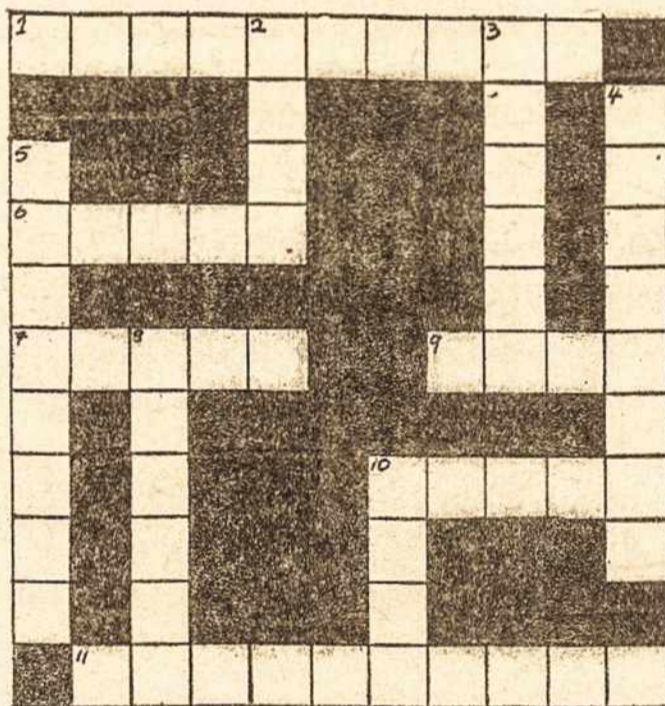
KAIP ATSIRADO VARPAI

(iš 5 psl.)

GALVOSŪKIS

Nr. 27

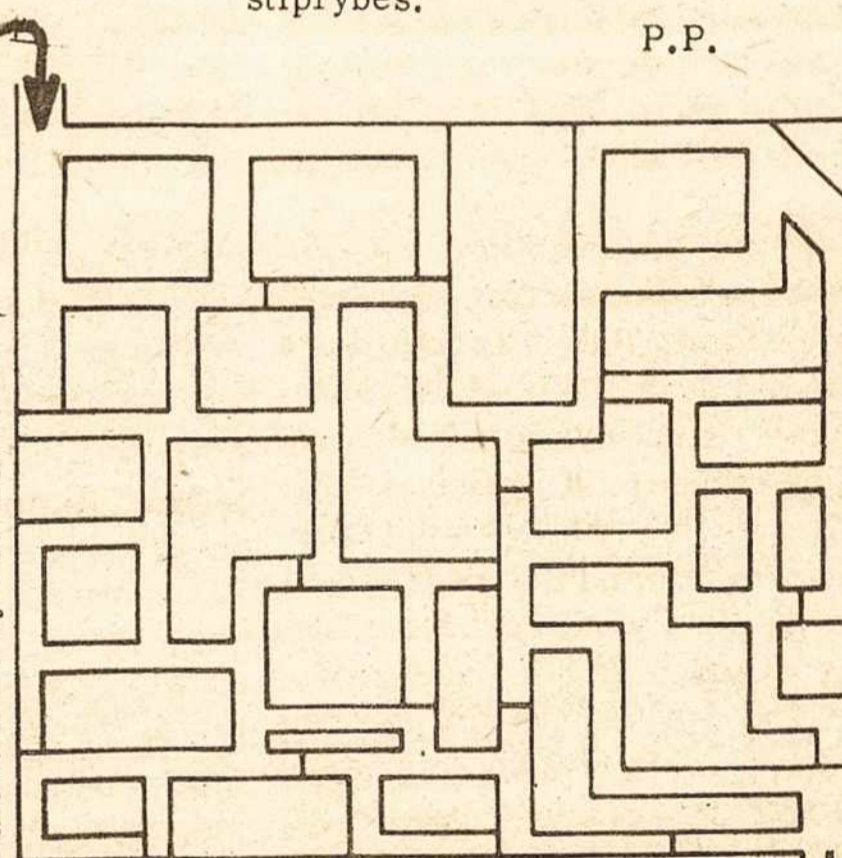
Gulsčiai: 1. Lietuviškas (taut.) vardas. 6. Žemynas. 7. Smarkus vėjas su lietum. 9. Vartoti, imti maistą. 10. Šaltas skanėstas. 11. Periodinis leidinys.

Statmenai: 2. Motina. 3. Bičių buveinė. 4. Versmė. 5. Kambarinis paukštėlis. 8. Europos valstybė. 10. Baldas.

iš parko

GALVOSŪKIO NR. 27 ATSAKYMAI

Gulsčiai: 1. Algimantas. 6. Azija. 7. Audra. 9. Ėsti. 10. Ledai. 11. Laikraštis.
Statmenai: 2. Mama. 3. Avilys. 4. Šaltinis. 5. Kanarėlė. 8. Danija. 10. Lova.

skaučių būklą

IRUTĖ IR KESTUTIS

D. BASTYS

145/74

Prieš šeimos židinio

TARPUSAVIO PAGALBA

Prie Šv. Kazimiero parapijos yra susibūres jaunų šeimų būrelis. Paduodame keletą dalykų iš psichologinės sueigoje svarstyty klausimų. - Redakc.

Vyras ir žmona yra kūniškai, psichiškai ir dvasiškai gana skirtingi. Tie skirtumai nėra kokie trūkumai. Jei žmona ir vyras juos vertina, jie papildo vyrą ir moterį ir padaro šeimos gyvenimą pilnesnį, gražesnį. Tačiau tiek vyras, tiek žmona turi vienas kitam padėti, kad tos skirtingos savybės nepakartintų sugyvenimo, netaptų silpnymėmis, ydomis, bet padėtų kurti laimingesnį jų pačių ir šeimos gyvenimą.

MOTERIS

tepadededa vyrui apvaldyti savo fizinę jėgą ir prievartavimą, smurtą. Ji turi skatinti vyrą būti vis geresniu, švelnesniu, nors ir ne silpnuoliu lepšiu. Savo energiją teiškrauna jis ką sunkiau padirbėdamas ar sportuodamas.

Moteris turi dėti pastangų suprasti vyro lėtą galvosena, užtrunkantį apsisprendimą. Moteris, dėl savo stiprios intuicijos, jį valgos, daug greičiau apsisprendžia. Nereikalauti jo greit nuspręsti ir dėl deisimo nesierzinti. Geriau būtų išklausinėti motyvus, drauge svarstyti priežastis, ir drauge prieiti prie išvadų. Žmona tenereikalauja iš vyro, kad jis būtų toks pat draugas, kaip jos mieloji draugė. Vyras vistiek pasiliks vyru.

Žmona tepadededa vyrui išvystyti savo jausmus. Vyrų jausmai daug sunkiau sukyla ir dar lėčiau išoriniai pasireiškia. Todėl teprašo jį savo meilę parodyti ir žodžiais, ir gestais, ir nuotakomis. Tepadededa jam pajusti kito džiaugsmą, skausmą, grožėtis gražia gamta, paveikslais, daina, muzika... Stiprūs, kilnūs jausmai labai praturtina, pagilina gyvenimą.

VYRAS

turi vis bandyti suprasti ir paremti savo žmoną. Tai nelengva dėl žmonos kitokių savybių—jautrumo, kūno silpnumo, sveikatos svyravimų (dėl mėnesinės). Ji reikalinga vyro paramos, užuojautos ir pagalbos, kad nepasiduotų savo instinktams, jausmams, blogai savijautai, irzlumui...

Vyru reikia daug dialoguoti, išsikalbėti su savo žmona. Mat savo stiprios intuicijos nuojautos dėka, ji greit ką nusprendžia, padaro ar kam pasiryžta. Paskui ieško pasiteisinimų, motyvų. Bet vistiek iš karto nesakyti jai: — Ne. — Netiesa. — Tai kvaila. Neįmanoma... Reikia tada tyčiomis paklausinėti, kodėl to norėtu, kokios buvo ar būtų priežastys... Nepajuokti, nenuvertinti jos duodamų motyvų. Ji užsigautų. Mėginti įsijauti į jos jausmus, galvosena. — Besikalbant, duodant progos jai pasakyti savo motyvus, ji pati jų daugel atmes, pakeis, o kiti abiem išaiškės.

Gera grįžti prie jų kitą kartą, ir vėl drauge juos persvarstyti. Be abejo, reikia daug kantrybės. Tačiau taip galima prieiti prie moters ir abiejų sutikimo, patenkinimo...

Taigi reikia abipusės pagalbos, nuoširdaus išsikalbėjimo, supratimo, įvertinimo, pasigėrėjimo ir tos meilės pareiškimo. Vyro ir žmonos meilė tiek turi laimę teikiančios galios ir vertės, kiek ji kuriais nors būdais išreiškiama ir kiek į ją kaip nors atsiliepiama. Jei to nėra šeimyninis, intymus gyvenimas yra tik draug buvimas, gyvenimas, valgymas ir gyvuliškas lytinis aktas...

B.d.

Jie čia buvo

Mes buvome stipriai sulydinti

Kūnu ir siela.

Atėjo laikas. Laužė vis po dalį —

— gyvą organišką dalį — — —

Jie išėjo tęsti gyvenimo

Už mūsų namų,

Išsinešdami juoką, dainas

Ir jaunus rūpesčius.

Tai liudija tuštuma,

Kurią mums neišvengiamai paliko,

Kaip vienintelį įrodymą,

Kad jie čia buvo ...

IR ŠIAIS TV LAIKAIS

Skaitau vieno piliečio prisiminimuose.

„Atėjus spalio mėnesiui, sumaniau įvesti bendrą rožančiaus kalbėjimą šeimoj.

Tad vieną vakarą ėmiau ir pasiūliau:

— Ar ir mes negalėtum kalbėti rožančių šeimoj bendrai, visi kartu? Juk spalio mėnuo...

Gabré, 19 metų mergina, atsakė:

— Susitariu šį vakarą susitikt su Gintaru. Jau ir taip pavėlavau...

Jurgis, 23 metų sūnus atsiliepė, kad jis tokių seniųjų nemėgsta — geriau jį palikt ramybėj. Ir pati žmona ėmė mane atkalbinėt:

— Kas tau dabar užėjo? Matai, kad visą šeimą sukiršini su tokiom savo originaliom idėjom...

Dar liko neužkalbintas Mikutis, jauniausias, 9 metų berniukas. Kitiems pasišalinus, užkalbinau vaiką:

— Mikut, ar nenorėtum kalbėt rožančių kartu su tėveliu? Padarytum man malonumą.

Paimtas už širdies — dėl malonumo tėveliui — berniukas sutiko. Taip ir pradėjom dviese, aš su mažiausiu. Žmona kartas nuo karto irgi prisidėdavo, bildint lėkštėm ir puodam, vienu kitu žodžiu, iš virtuvės; tačiau jautėsi, kad tai darė lyg su pagieža, ne iš širdies.

Kitą vakarą jau nedrįsau pakartoti pasiūlymą. Tik Mikutis, baigiantis vakarienei, garsiai užklausė:

— Tėvelj, ar ir šį vakarą kalbėsime rožančių?

— Manau, kad ne, — atsakiau, besišluostydamas servietėle burną. Mama, matai, turi darbo virtuvėj, Gabré išeina, o Jurgis nenori...

— Kad jie nieko nesupranta — ilgai negalvojęs atsōvė berniukas.

Jurgis negalėjo išvert — ir rūšiai atkirto vaikui. Ir žmona prisidėjo:

— Matai, kad keli riaušes namuose. Ir dar dėl rožančiaus. Jei

nori melstis, eik į bažnyčią — juk čia pat, tik keli žingsniai...

Gabré sėdėjo nuleidusi galvą. Paskui, atnešusi iš virtuvės ir pildama kavą, prasitarė:

— Man labai gaila, tėvelj, kad taip atsitiko. Bet šį vakarą galiu likti namie.

— Tas pats. — murmtelėjau, susierzinęs ir aš.

Gabré daugiau nieko nesakė. Bet tą vakarą liko namie. Vėliau išgirdau, kaip kambary jį kalbėjo rožančių kartu su Mikučiu. Likau si sukrėstas. Sumažinau televizoriaus balsą. Jurgis nudavė nieko nepasijutusį; tačiau ir jis klausė, kaip iš gretimo kambario pro praviras duris veržėsi maldos žodžiai. Ir taip tęsėsi kelis vakarus.

Žmona ne kartą pati sau kalbėjo:

— Ah, tie vaikai. Aš jau visai jų nebesuprantu...

Vieną vakarą, lyg norėdamas ko nors jieškoti, jėjau į vaikų kambarį. Mikutis, mane išvydęs tarp durų tarė:

— Tėvelj, ar ir tu nori ateit pasimelst kartu su mumis?

Užgesinau pypkę ir atsiklaupiau tarp Miko ir Gabrės jų man paliktų vietoj.

Dabar kalbam rožančių kas vakarą, po vakarienos, visi kartu, pirm įjungiant televiziją. Žmona atideda lėkštes suplauti vėliau. O Jurgis įsigijo rožančių, kurį jis vadina „moderniu“ ir rodo visiems. Tai žiedas su dešimčia krumzliukų. Lėtai jį sukdamas ant piršto, ir jis atsakinėja į maldos žodžius. Tatai jis laiko savo išradimu. Tik jam nesakau, kad jau keliolika metų kai aš, vairuodamas, vartuju tą jo „modernų rožančių.“ (Rosarium, 1968, 3-4, psl. 36)

Ar ir savo šeimoj negalėtum pabandyt ką tai panašaus? Mat, nors daug kas gyvenime pasikeitė, bet rožančiaus malda dar ir šiandien tinkama. Tik reikia ją atgai vint.

Praganius

„Mano vyras kartais nori, kad mūsų dešimtis pirštų būtų pašventinti ir apdovanoti atlaidais, nes jie labai dažnai pavaduoja rožančių, kai šis pamiršamas namie ar kito švarko kišenėje...“

Rašytoja Maisie Ward.

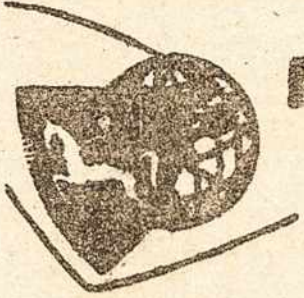
Peršokai per šunį, peršok ir per uodegą.

Kai bus laikas, Dievas duos ir vaiką.

Šimtas darbų neduos skarbų.

Pešk velnią, kolei šeriasi, o kai neišers, tai ir su kabliu neišpeši.

III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE LITUANA

Rua dos Glórias, 927-9 - Vila Bela - 05447 São Paulo, SP - Tel (011) 63-5723, 274-8834

LAIKAS GRAŽINTI ANKETA

Ivairiomis progomis ML skaitytojus ir kitus lietuvius pasiekė Jaunimo kongreso anketa, parašyta lietuviškai ir portugališkai. Šioje anketoje prašoma šeimų ir asmenų pažymėti, kaip jie galėtų ir norėtų prisidėti prie šio kongreso ruošos.

JK būstinė pereiną savaitę pradėjo telefonu skambinti, prašydama, kad anketos būtų sugražintos. Daug pasisakė anketos neturį ar negavę, todėl būstinė išsiuntė apie 90 laišku su anketomis iš naujo.

Anketos Kongreso ruošai labai svarbios, nes pagal jas sužinosime, kiek turime asmenų, kurie sutinka įeiti į įvairias komisijas, ar paremti Kongresą lėšomis, ar priimti svečius iš kitų kraštų į savo šeimą 1976 metų pradžioje.

Visi maloniai prašomi anketas gražinti būstinės (šio skyriaus antraštės adresu) arba per Mūsų Lietuvą.

PASITARIMAS RIO DE JANEIRE

Pereiną šeštadienį Rio de Janeiro buvo Milda Lenkauskienė, buvusi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos narė jaunimo reikalams per pirmuosius abu Jaunimo kongresus 1966 ir 1972 metais. Prieš išvykdamą iš Clevelando ekskursijon po Pietų Afriką, kur jos vyras dr. Edmundas Lenkauskas dalyvauja gydytojų sąvažiavime, kalbėjosi su PLB valdybos pirm. Br. Nainiu, vicepirm. jaunimo reikalams Romu Kasparu ir kitais.

M. Lenkauskienė sakė, kad paskutinių dviejų savaitų metu JAV ir Kanados lietuvių spaudoje pasirodė labai daug žinučių apie III PLJK ruošą P. Amerikoje. Tai dėka Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos ryšių centro naujo skyriaus Washingtone. Jam

vadovauja buvęs II PLJK pirmininkas Romas Sakadoiskis.

Su kun. A. Saulaičiu aptarė bendras JK ruošos nuotaikas Brazilijoje, Argentinoje, Urugvajuje, kai kuriuos klausimus, pav., šokių šventės ruošą JK metu, atstovų rinkimo būdą, lėšų vajus, įvairius Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos reikalus ir t.t.

PASITARIMAS PORTO ALEGRE

Spalio 12-13 Porto Alegre mieste bus trijų kraštų (Brazilijos, Argentinos ir Urugvajaus) atstovų posėdis įvairiais JK ruošos reikalais.

Iš Argentinos atėjo pasiūlymas svarstyti parodų ir „mažosios tautinių šokių šventės“ klausimus. Darbotvarkė numato P. Amerikos lietuvių jaunimo studijų savaitės (1975 m. 4-12) reikalus, pranešimus apie paskutinių trijų mėnesių veiklą.

BRAZILIJOS PLJK VALDYBOS POSĖDIS

Rugsėjo 27 d. Gražvydo Bačelio namuose Brazilijos Jaunimo kongreso komiteto valdyba aptarė visą eilę reikalų.

ANKETA. Kadangi ligi šiol nebuvo gauta didesnio nuosimnio išsiųstų anketų, dar nebuvo galima ką nors iš jų davinių spręsti.

Anketos reikalingos naujoms komisijoms sudaryti ir jau esamoms papildyti. Buvo klausta, ar organizacijų ir bairų atstovai, kurie sudaro Jaunimo kongreso komitetą Brazilijoje, rūpinosi iš savo organizacijų narių anketas surinkti ir JK būstinei įteikti.

LĖŠOS. Prabėgomis paminėta, kad būtų įdomu išleisti lietuviškus kalėdinius sveikinimus, kurių pajamos eitų JK reikalams.

Taip pat p. Jono Tatarūno siūlyta vietoj eilinio kermašiaus suruošti

S. Caetano ar kitur ruoštus „tautų barakus“, kurie sėkmingai įjungti į Kongreso remėjus kitataučius lietuvių bendruomenės draugus, pavyzdžiui, lietuvių šeimų kitataučius narius.

PLJK KOMITETO POSĖDIS. Sekantis organizacijų bei bairų atstovų ir visų komisijų atstovų bendras posėdis kviečiamas Vila Zelinos jaunimo namuose spalio mėn. 11 d., 20:00 val.

Paskutinis organizacijų atstovų posėdis įvyko prieš maždaug šešias savaites, todėl šį kartą bus daug svarbių klausimų aptarti.

PARODOS. Kadangi Jaunimo kongreso parodos bus ruošiamos trijuose kraštuose, Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus komitetai turi susitarti, kur bus ruošiamos vienokios ar kitokios parodos, pavyzdžiui, tapybos, fotografinio meno, pritaikomojo meno, spaudos, architektūros ir panašiai.

Prieita prie nuomonės, kad kiekvienas kraštas turėtų žiūrėti, kokios rūšies menininkų jaunesniųjų tarpe turi. O tada prie šio pagrindo jungti meno kūrinius, kuriuos patys menininkai ar kiti atsivežtų į Kongresą iš įvairių kraštų. Bet visos parodos turėtų turėti atstovų iš įvairiausių šalių, kadangi čia yra pasaulinis kongresas.

ŠOKIŲ ŠVENTĖ. Jau buvo nu-

tarta, kad visuose trijuose kraštuose kongreso proga vyktų „Mažoji tautinių šokių šventė“, kurioje pasirodytų mūsų tautinių šokių grupės ir iš kitų kraštų atvykęs jaunimas, atlikdamas 1976 metų viduryje būsimos V Tautinių šokių šventės programą.

Dabar iškilo klausimas, ar Kongreso lengėjai P. Amerikoje galėtų siūsti kongresan kvietimus atskiram tautinių šokių grupėm (Šiaur. Amerikoje), kurios norėtų ir galėtų kongreso metu išpildyti ištisą savo koncertą. Kvietimas iš P. Amerikos reikalingas, kad šie meniniai ansambliai galėtų dominti visuomenę ir telkti lėšas kelionei.

Šių vienetų pasirodymai praturtintų meninį JK lygį, įtraukdami ir plačiąją visuomenę į koncertus, kol (bent Brazilijoje) dalis ar net pusė jaunimo bus studijų savaitėje.

CHORAS IR „NEMUNAS“ AVARĖ, SP

„Nemuno“ ansamblis šio mėnesio 28 d. dalyvavo prel. P. Ragažinsko laikomose Mišiose, kurių metu giedojo LKB-nės choras. Meninėje koncerto programoje choras dainavo apie 15 dainų, o šokėjai vakarą teatre pajavirinio penkiais šokiais (iš numatytų aštuonių).

Sekmadienį rytą vietinis kunigas laikė Mišias pagrindinėje Avarė bažnyčioje, choras vėl giedojo. Dalyviai sako, kad Mišios buvo gražios ir įspūdingos.

Popietę trijų autobusų ekskursija praleido garsioje Avarė stovyklavietėje, bet į São paulį grįžo tik apie 23 val. sekmadienį nes Nemuno autobusas, kuriame buvo 35 šokėjai, du kaft sugedo: Nuotaikos netruko, nes Reinaldas Putvinskis vežėsi akordeoną, kurio lydėjo dainas.

Autobusais ir viešbučiu rūpinosi Jonas Bagdžius, o visą išvyką organizavo prel. P. Ragažinskas.

BŪSTINĖ DAUG DIRBA

Būstinės komisijos nariai dabar užveda lietuvių adresų kartoteką pagal abėcėlę ir pagal pašto sričių numerius (CEP).

Šiuo metu skambina šeimoms, klausdami, ar jau gražino JK anketą, kurią gavo visi ML skaitytojai prieš keletą savaitų.

Paštu išuntinėję pranešimus apie įvairius posėdžius, pasiūnčia papildomas JK anketas, atlieka kitus susirašinėjimo ir informacijos darbus.

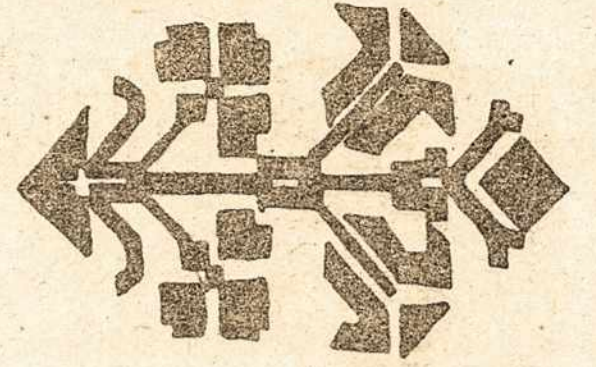
ATSTOVAMS KANDIDATAI

Pagal studijų savaitės komisijos pranešimą, pereiną sekmadienį baigėsi registracijos laikas tiems, kurie norėtų būti Brazilijos atstovais III PL JK metu.

Studijų savaitės komisija tokią registraciją pravedė, norėdama Brazilijos jaunimui suteikti progą ruošti studijų savaitę iš anksto svarstydam mi akademines temas ir kitus panašius klausimus, tobulindami lietuvių kalbos pažinimą ir t.t.

Šie „Kandidatai“ ištisus metus ruošėsi, panašiai, kaip prieš II JK 1971-1972 metais. O tada patys geriausiai pasiruošę ir tinkami turėtų progos būti išrinkti balsavimuose už Brazilijos atstovus.

Buvo manoma, kad tokių kandidatų atsirasia apie 50.

KAIP
ATSIRADO

? VARPAI ?

Varpų praeitis labai įvairi ir įdomi. Keturi tūkstančiai metų prieš Kristų kiniečiai cimbolais pranešdavo apie susirinkimus ir pavojus. Tai buvo metalo lėkštės, kurios, metaline lazda paliestos, garsiai skambėdavo. Vėliau Kinijoje buvo skambinama geležiniais varpais, pakabintais šventyklose. Vietoje metalinės lazdelės vartojo plaktuką.

Indija puošdavo savo gongus ir varpelius gražiais raštais, kuriais dar ir šiandien ne be priežasties žavimės.

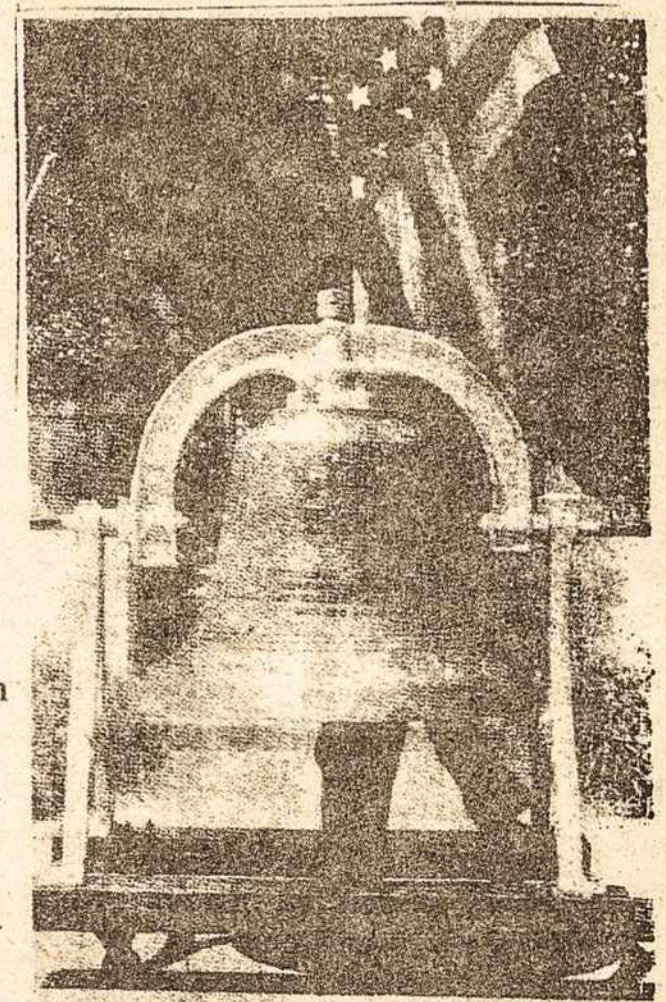
Japonijoje taip pat gamindavo gražius varpus iš bronzos tikybinėms apeigoms ar šiaip žmonėms pasidžiaugti. Ir šiais laikais japonai puošia savo darželių varpelius arba metalo vamzdeliais, kurie, vėjo judinami, skamba.

Ne visi varpai turėjo šerdį - varpo kankalą. Buvo medinių varpų su keliais, net aštuoniais kankalais.

Afrikoje čiabuviai princiai pranešdavo apie savo atvykimą geležiniais varpais, nešamais prieš iškilmingą procesiją.

Manoma, kad Europoje varpais tebuvo pradėta skambinti krikščionių eroje.

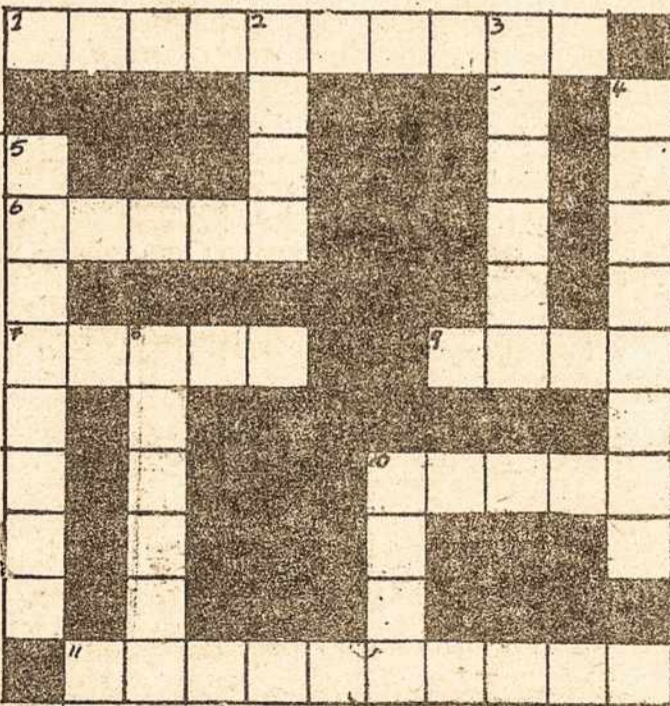
Puoduko pavidalo varpai tepasirodė ketvirtajame šimtmetyje (tąsa 6 psl.)

Amerikos lietuvių Lietuvai padovanotas Laisvės Varpas.

GALVOSŪKIS

Nr. 19

Gulsčiai: 1. Tik ištekėjusi moteris. 6. Ap-skrities miestas. 7. Telktinis darbas. 9. Žaislas. 10. Laikosi akyse. 11. Savarankiš-kai išmokusi.

Statmenai: 2. Uždarbis. 3. Gimtasis kraš-tas. 4. Gimnaitis. 5. Ginklas. 8. Žuvis. 10. Ištariamasis atsakant telefonu.

Gulsčiai: 1. Jaudinamartė. 6. Utena. 7. Tal-ka. 9. Lėlė. 10. Ašara. 11. Savarankiškė. Statmenai: 2. Alga. 3. Tėvynė. 4. Brole-tes. 5. Durtavas. 8. Lašiša. 10. Alio.

GALVOSŪKIO NR. 19 ATSAKYMAI

Literatūra - Dailė - Mokslas

Rašykit man tik trumpus ir gražius eilėraščius

VIKTORIJA SKRUPSKELYTĖ

Vladas Šlaitas, PRO VYŠNIŲ SODĄ. Eilėraščiai. Išleido "Ateitis" 1973 m. Literatūros serija Nr. 6. Aplanką piešė Danguolė Stončiūtė. Spaudė Mykolo Morkūno spaustuvė Chicagoje. Rinkinys kietais viršeliais, 72 psl., kaina \$3.00, gaunamas ir "Drauge".

*

Antraštėje cituojama eilutė yra paimta iš naujo Vlado Šlaito eilėraščių rinkinio "Pro vyšnių sodą". Ji poeto priskiriama Kinijos imperatoriui:

vienas Kinijos imperatorius yra
sąkęs

savo poetams:

Rašykit man tik trumpus ir gražius
eilėraščius.

(Kaip vienas trumpas eilėraščių, 41 p)

tačiau iš tikrųjų nurodo paties Šlaito polinkį bei poetinį stilių. Trumpi, nesudėtingi Šlaito eilėraščiai atžymi vieno kurio momento nuotaiką, užfiksuoja vieną kurią poeto mintį, perduoda vientisą įspūdį, išryškindami ne niuansus, bet įspūdžio bendrąsias linijas, pačias esmines poeto percepcijas: "buvo laikas ir dingo laikas", "šimtmečiai ėjo ir dingo". Momento įspūdžius Šlaitas nebando sugrupuoti ar juos išplėsti į ilgesnį kūrinį. Intuicijos, ne intelekto poetas, greičiau pasyvus nei valingas, be galo atviras ir be galo jautrus aplinkai, jis dalykų esmę suvokia betarpiškai ir, ją konkrečiu žodžiu išreikšdamas, pasitenkina pačiu paprasčiausiu, sakykume nunuogintu, elementariu sakiniu. Todėl ir jo eilėraščiai trumpi, retai prašoką trylika, keturiolika eilučių, jo vaizdai ir palyginimai, — tik etiketės daiktų perkeltai prasmei atžymėti. Net ir ten, kur perduodama nuotaikų svyravimai ar emociniai lūžiai ar bandoma vieną temą išvystyti platesnės apimties rėmuose, Šlaito mintys susidėsto į trumpus vienetus, tarsi miniatūrinius eilėraščius, sudėtus po ta pačia antrašte. Minčiai ir metaforai išplėsti, joms išugdyti į kompli-

kuotos struktūros lyriką reikalinga nenutrūkstamo dėmesio ir taip pat intelektualinių galių, kurios Šlaito talentui, tur būt, svetimos. Paties poeto žodžiais tariant, jo įspūdžiai ir nuotaika lyja lietaus lašais:

.. Kas yra nuotaika?

Tai apmąstytų dalykų antroji pusė.

Tai patsai privačiausias

lygiai tavo ir lygiai mano širdies gyvenimas.

Tai maži debesūkščiai,

pasimetę aukštam danguje,

kurie puola į žemę

ir kurie

nei iš šio, nei iš to,

ima lyti ir lyti.

(Kas yra nuotaika?, 65 psl.)

Gal net ir nesąmoningai Šlaitas čia nuostabiai tiksliai nuskako savo kūrybos procesą bei jo šaknis mąstyme. Jis lygiai taikliai debesūkščių vaizdu aprašo savo eilėraščių pobūdį. Jie, kaip Šlaito debesys, kuklus ir nieku ypatingu nežavintys, tačiau jaukūs ir mieli. Autoriaus matų matuojant, jie yra gražūs eilėraščiai.

Tačiau kas yra graži poezija? Poetikos ir aplamai estetiniai klausimai Šlaitui kiek mažiau rūpi, bent toks susidaro įspūdis skaitant jo ankstyvesnius rinkinius. Jis per kuklus, kad skaitytojui siūlytų vieną kurią poezijos ar poetinio grožio sampratą. Eklektiškas ir, tur būt, mėgstas stovėti kiek nuošaliau, jis neįsijungia į vieną ar kitą poetų būrį. Tai nereiškia, kad jis iš vis nesidomėtų poezijos prasmės ar poeto paskirties klausimais, tik "Pro vyšnių sodą" rinkinyje jis juos paliečia netiesiogiai. Šlaito atveju, ir ypač paskutiniaisiais metais, nešķiriama susiję žmogus ir poetas. Todėl, apmąstydamas savo gyvenimą, jis nukrypsta į poezijos prasmės problematiką, skaitytojui pateikdamas minčių apie kūrybą ir apie save kaip kūrėją. Šis didėjantis ar bent atviriau išreikštas Šlaito dėmesys bei sąmoningumas yra vienas įdomiausių "Pro vyšnių sodą" rinkinio pušių. Jis atviru žodžiu

VLADAS ŠLAITAS

Naujausi eilėraščiai

[VYKIŲ LIUDININKAI]

Kadangi daiktai visuomet gyvena tarp mūsų,
tai jie,
be abejoj,
mūsų kalbą supranta.
Tačiau jie nekalba,
nes jų burnos yra poliruotos
(aš kalbu apie kambario baldus),
arba jų burnos yra suskibusios
(aš kalbu apie aptrupėjusį lubų tinką),
arba jų burnos yra sulūžusios
(aš kalbu apie medžio turėklus),
Bet paskutinę pasaulio dieną
visi daiktai bus grąžinti
į savo praėjusio laiko pirmąjį stovį,
idant galėtų paliudyti
mūsų praėjusio laiko buvusius įvykius,
idant galėtų pateisinti
mūsų praėjusio laiko kiekvieną elgesį,
arba galėtų pasmerkti
mūsų praėjusio laiko kiekvieną buvusį elgesį.
Štai kodėl reikia su pagarba vaikščioti daiktų

draugystėje,

nes anksčiau,

ar vėliau

jie visi susirinks mus išteisinti arba pasmerkti.

BE POEZIJOS

Pagal laiko rodyklę sukasi mūsų mąstymas.

Juo arčiau vakaras,

juo lėčiau sukasi laiko rodyklė.

Štai kodėl žmonės senatvėje

daugelio buvusių įvykių nebeprišimena,

ir jei prisimena,

tai prisimena tik kaip medžius,

kurie moja pro rūką.

O,

poezija!

Kaip aš baisiai tave mylėjau savo jaunystėje.

Tačiau daugeliui metų praėjus,

tu man atrodai

tik kaip mažas auksinis žaisliukas Kalėdų eglutėje.

Bet poezijos reikia.

Nes be jos,

be poezijos,

būtų sunkiau gyventi.

pasako tai, ką anksčiau, tur būt, tik jautėme: Šlaito matų matuojant, poezijos vertė priklauso nuo poeto mąstymo. Juo poeto mintys harmoningesnės, juo jis geriau sugeba pamatyti apmąstytų daiktų ryšius, juo jo poezija yra gražesnė ir prasmingesnė:

Viskas priklauso nuo mūsų

mąstymo.

Jisai privalo būti švariai ir gražiai užlaikytas.

Jisai negali būti daiktais

užgriozdytas.

Viskas privalo būti savo vietoje:

vienas daiktas po kito daikto,

o ne dešimt daiktų iš karto.

Tesinys 8 psl.

KARALIAI IR BULVĖS

*Tokių pavadinimų Liudas Dovy-
Jėnas neseniai išleido labai gražių pa-
sākų knygą. Verta ir suaugusiems jas
pasiskaityti. Čia duodame vieną*

KODĖL AŠ NIEKO NETURIU?

Eina medžiotojas miško taku ir ma-
to žmogų, žiūrintį į dangų. Dangus bu-
vo giedras, tenai nieko nesimatė, bet
žmogus vis žiūrėjo į neaprépiamas dan-
gaus platybes.

– Ką ten sveikas, matai?

Po valandėlės žmogus nuleido akis
ir atsiduso.

– Ką ten, matai, žmogau?

Žmogus tyli. Tik pakaušį pasikąsęs
atsakė:

– Aš jau nieko nebematau.

Dabar medžiotojas vėl klausia, kodėl
jis žiūri į aukštybes, jeigu ten nieko ne-
matyti.

Tas žmogus, vardu Mykolas, apsakė
savo nelaimę. Jam pasisekė pagauti la-
bai gražią paukštę. Jos galva žibėjusi
auksu, plunksnos mėlynos ir raudonos.
O jau giedojusi paukštė, kaip jaunas
angelas. Mykolas norėjęs nešti paukštę

į miestą parduoti. Gal net į karaliaus
dvarą. Bet jis įsidėjęs paukštę į kiaurą
kišenių. Aišku, paukštė išlėkė ir nunėrė
į dangaus mėlynę. Štai jau daug dienų
bus praėję, belaukiant paukštės grįžtant
iš dangaus.

Medžiotojas ramino:

– Ką tu žmogau, dėl kokio paukšte-
lio stovėsi metų metus. Yra pasaulyje vi-
sokio gero ir be paukštės.

– Kad aš nieko kita neturėjau, tik
tą vieną paukštę pasisekė sugauti.

Medžiotojo patartas, Mykolas apsi-
rengė savo geriausiais skarmalais ir iš-
ėjo į pasaulį. Sutikęs kokį žmogų, My-
kolas ir klausia:

– Kodėl aš nieko neturiu?

– Ar turi kokį darbą?

– Ne, aš darbo neturiu.

– Jeigu tu darbo neturi, iš kur tu ką
nors turėsi?

Ir vėl eina vargšas Mykolas, dažną
sutiktą klausinėdamas: „Kodėl aš nie-
ko neturiu?“

Taip besidamas, jis pasiekė didelį
miestą. Mieste buvo labai daug žmonių,
net ir Mykolui atsibodo klausinėti su-
tiktuosius tą patį: „Kodėl aš nieko ne-
turiu?“

Pasiekęs miesto sodą, mato Myko-

las karalių ir karaliene, vaikščiojančius
po sodą. Prieina jis prie karaliaus ir kla-
sia:

– Kodėl aš nieko neturiu?

– Ar moki skaityti, ar moki rašyti?
O gal moki kokį amatą?

– Ne, aš nieko nemoku.

– Iš kurgi tu turėsi ką nors, jeigu tu
nieko nemoki? – atsakė karalius.

Eina jis toliau ir mato: prie dvaro
rūmų karaliaus dukterė sėdi. Jis eina ir
prie karaliaus dukters ir klausia: „Ko-
dėl aš nieko neturiu?“

– Ar tu jau vedęs?

– Ne, aš dar nevedęs.

– Vesk, ir turėsi – atsakė karalaitė.

Nusijuokė vargšas ir nuėjo.

Karalius matė vargšo juoką ir pano-
ro patirti, ką jam pasakė karalaitė.

– Kągi tu jam pasakei, kad jis taip
juokėsi?

– Jis manęs paklausė, kodėl jis nie-
ko neturįs.

– Ką tu jam atsakei?

– Šito tai aš neatsakysiu – atsakė
karaliui karalaitė.

Nors ir labai spyrėsi karalius sužino-
ti, bet dukra neatsakė. Pyko valdovas,

tačiau dukterė tylėjo ir gana. Tada kara-
lius įsakė surasti tą žmogų. Surado
vargšą ir atvedė pas karalių, kuris tuo-
jau paklausė:

– Ko tu klausai karalaitės?

– Kodėl aš nieko neturiu?

– Kągi tau karalaitė atsakė?

– Vesk, ir turėsi.

Ir tai labai užpykdė karalių. Kara-
lius liepė atvesti dukterį ir visų akyse
užpuolė barti: – Kaip gi taip. Jis neve-
dęs vargingai gyvena, o kas su juo bus,
kai vaikų susilauks? Tu, kuri tokį kvai-
lą patarimą jam davei, eik su juo ir gy-
venk.

Ir išvarė karalius savo dukterį su
vargšu žmogum, kuris jau nebegalėjo
klausti ir klausti, kodėl jis nieko neturi
– turėjo karalaitę.

Nuėjo abu į kitą miestą. Karalaitė
dabar sako vargšui:

– Aš apsirengsiu kitais drabužiais,
o tu mano karališkus drabužius nu-
nešk pas tą pirkli, kur mano tėvas visa-
dos perkasi. Parduok už du šimtus muš-
tinių, o jeigu pirklys paklaus, kieno tie
drabužiai, tu atsakyk, kad tai tavo pa-
čios.

Vargšas Mykolas taip ir padarė.
Pirklys, pamatęs karalaitės drabužius,
labai nustebė: Bus daugiau

ŠLAITO POEZIJA (Iš 7 psl.)

Kai išmoksiu labai gražiai ir
tvarkingai mąstyti,
parašysiu tau savo pirmą meilės
eilėraštį.

(Prisiminkite ir mane savo meilės
malonėje, 28 psl.)

Mąstyti tvarkingai ir mąstyti
gražiai reiškia tą patį. Tai vis
mąstyti apie žmogišką patirtį
taip, kad visi jos fragmentai,
visos žmogaus gyvenimo deta-
lės, matyti veidai ir daiktai su-
eitų vienybėn, atradę ne poeto,
bet Visatos Tvarkytojo jiems
skirtą vietą. Čia ir išryškėja
Šlaito — poeto esminė mintis, jo
estetikos pagrindas, išreikštas
paprasta, bet truputį apgaulinga
fraze: „poezija yra labai jaunų
širdžių amatas“ (Smuikas, 52
p.). Širdis, ne romantinės meilės
ar apskritai žmogaus emocijų
simbolis, Šlaito kūryboje tampa
filosofinio ar net religinio at-
spalvio. Ji yra žmogaus atviru-
mas, jo galia atrasti ryšius ir
visa sujungti į vieną visumą
taip, kaip Kūrėjo nustatyta. Tuo
pačiu poetas, širdies kalbos ži-
novas, tampa meistrų-derintoju.
Jis atstato nutrūkusius ryšius,
sujungia tai, kas išskirta, sude-
rina disonansines gaidas tartum
nuostabus Stradivarijus smui-
kas. Jis visa suveda vienumon,
visa įjungia į vieną, didelį ratą.
Poetą Šlaitas palygina su paukš-
čiu, kuris, skridamas, danguje
nubrėžia ratą, apvalų saulės lan-
ką, t. y. harmonijos ir pilnumo
simbolį:

Ko yra vertas vieno poeto

gyvenimas?
Nedaugiau, negu vienišo paukščio
apsisukimas,
ir tačiau tasai vienas graudusis
apsisukimas

pasilieka dangų,
tartum saulė,
dangaus atspindimose

(Paskutiniai posmai, 66 psl.)

Ne vieną, tur būt, stebina Šlai-
to kuklus tonas, neįprastas, poe-
tą su paukščiu lyginant. Paukš-
tis, virš žemės pakilęs, paprastai
simbolizuoja kūrėjo promėtėjiš-
ką galią arba jo sukurtą, pasto-
vų meno pasaulį, kai tuo tarpu
Šlaitui jis tėra vieną kartą pasi-
rodęs, vieną kartą apsukusi fi-
gūra. Ne tik paukštis, bet ir kiti,
ar poeziją ar patį poetą repre-
zentuojantys įvaizdžiai, yra efe-
meriški, tik svajonėse, Šlaito
žodžiais, dangaus debesėliuose
užsilikę ženklai. Nors jie perduo-
da pilnumo ir vienybės idėją, jie
taip pat sugestijuoja, kad poezi-
ja, žmogaus kūryba, yra praei-
nanti. Viename rinkinio gražiaus-
ių eilėraščių Šlaitas save apta-
ria trapius asotėlio įvaizdžiu:

Esu trapius ir lengvas asotėlis.
Esu nedaug. Esu labai nedaug.

Esu grakštus ir lengvas išlenkimas.
Esu tiktai linija. Tik taktas.

Ne daugiau.

(Esu nedaug, 54 psl.)

Eilėraštį baigdamas, jis pa-
brėžia žmogaus-poeto laikinu-
mą: jis pranyks kaip tas paukš-
čio sparnu nubrėžtas lankas,
nors po jo ir „pasiliks prisimini-
muose / švelnus ir lengvas vasa-
ros dvelkimas“ (Esu nedaug).
Vasaros dvelkimo vaizdas, o

taip pat ir anksčiau minėtas,
paukščio judesi išsaugojęs dan-
gus, savyje slepia dvi mintis, du
tonus. Mat, Šlaitas poezijai pri-
pažįsta transformuojančios ga-
lios: ji suvienija, pratęsia, atsta-
to ryšius, suskaldytą pasaulį
tarsi vienu lanku apjungia. Bet
jis nepasiekia aukščiausio har-
monijos ir tobulumo laipsnio.
Pilnutinis grožis, ir tuo būdu to-
bula, tikroji širdies poezija, Šlai-
tui „slepiasi, kaip aukso saulė
kitam pasauly“, anoj mirties ri-
bos pusėj. Todėl poetas ir sako:
„Esu patenkintas tuo, / ką tu-
riu... o kai būsiu kitam pasauly,
/ tada, / tikriausiai, / parašy-
siu jums šimtą kartų gražesnę
eilėraštį“ (Geroj nuotaikoj, 49
psl.).

„Pro vyšnių sodą“ kiekvienas
vertins pagal savo matą. Tiems,
kurie poezijoj ieško dinamiško,
valingojo kūrėjo, Šlaito pasku-
tinis rinkinys atrodys ir sveti-
mas, ir neįspūdingas. Tie, kurie
poeziją sutapatina su vaizdinga
kalba ar emocijų persvara, sa-
kys, kad Šlaito stilius per daug
artimas prozai. Treti gal nusi-
skųs religinių eilėraščių gausa.
Todėl tikslu Šlaitą įvertinti, at-
sižvelgus į jo paties matą ir pa-
stebėti jo kaskart stiprėjantį
harmonijos ir ryšių pajutimą.
Stilistiniu ir struktūros atžvilgiu
„Pro vyšnių sodą“ skaitytojui
palieka pusiausvyros ir balanso
įspūdį. Nors rinkinys nėra švie-
sesnių spalvų negu Šlaito kiti,
pavyzdžiui 1969 metais taipgi
„Ateities“ išleistas „Aguonų

gaisras“, kartais atrodo, kad
poetas tarsi dažniau gyvena
„saulėj paskendusioj priemies-
čio pusėj“ (Kas yra nuotaika
65 psl.). Jis priartėjęs prie
tos anksčiau minėtos, už hori-
zonto slypinčios saulės, priartė-
jęs prie Transcendencijos. Visa
tai jo poezijon įveda mistinę,
sakralinę gaidą, kurią tektų at-
pažinti rinkinio centriniame ro-
žiu (ne aguonų, kaip tai buvo
1969 metų rinkinyje) įvaizdyje.
Rožių motyvas ne vienam gali
pasirodyti banalus. Šlaitas ta-
čiau pakeičia šio nusidėjęsio
žodžio prasmę, jį pagilina, juo
išreikšdamas savo širdies poezi-
jos mintį.

CINKA RIMVYDAS

Rauda ugnyje .grafika

MŪSŲ ŽINIOS

LIETUVIAI PROVINCIOJE

T.A.Saulaitis rugsėjo 23 – 27 dienomis lankėsi pas „Alta Paulis ta“ lietuvius. Apvažinėjo aštuonias vietas, sukorė 1900 kilometrų.

Botucatu.

Atrodo, jog čia vienintelė lietuvių šeima yra Antanas ir Viktorija Tubeliai su vaikučiais Paulium Dariu ir Marilia. A.Tubelis profesoriauja universitete. Dabar ruošiasi apginti „livere docente“ titulą, nes jau praėjo penkeri metai kai padarė savo doktoratą. Jo specialybė yra klimato įtaka Brazilijos javams ir kitiems žemės ūkio augalams. Viktorija Tubelienė ne tik gražiai auklėja savo šeimynelę (vaikams turi užsisakę laikraštėlį „EGLUTĖ“) bet randa laiko dar ir mokytojauti gimnazijoje.

Baurú.

Čia gyvena 79 metų Mykolas Tamošiūnas su dukterimi ir jos šeima. Nors dabar gerai nebeprimato, bet anksčiau prisiskaitė labai daug knygų, o Šv. Raštą moka kone atmintinai. Apylinkėje visi jį pažįsta, nes čia gyvena daugelį metų ir nešioja didelę, gražią baltą barzdą. Sako, jog Baurú vietovėje kitų lietuvių nesą.

Lucélia.

Prieš kurį laiką mirė čia gyvenęs Juozas Šukys. Šeimos neturėjo. Buvo amatininkas. Dirbo paštui raktus.

Jurgis Kavaliauskas turėjo Viešbutį São Jorge prie senosios autobusų stoties. Jis su dukterimi išvyko į S. Paulį.

Šio miestelio parapijoje darbuojasi kun. Pr. Gavėno mokslo dienų draugas Pe Carmelo, Italu kilęs brazilas.

Votuporanga.

Jonas Brokertas su šeima prieš mėnesį persikėlė į Goiás valstijos sostinę Goiania ir ten atidarė didelę krautuvę. Miestelyje gyvena Vilma Milerytė su vyru dantų gydytoju dr. Costa. Jie laukia pirmagimio.

Milėriai gyvena Santuose, o dr. Costa, nors ir nelietuvis, bet labai domisi Lietuvos istorija ir lietuviška muzika. Jie čia atsikėlė prieš keletą mėnesių iš Campinas.

São José do Rio Preto

Kiek teko patirti, čia gyvena 3 lietuvių šeimos. Elena Vaičiulionytė su vyru, buvusiu policininku Ji dalyvauja krikščioniškų šeimų ratelyje ir šv. Rašto studijų būrelyje. Yra veikli savo parapijoje, kurioje klebonas susipažino su T. Bružiku, jam lankant Rio Preto lietuvius prieš daugelį metų.

Jonas Jakunskas su sūnum Jo-

nu veda didelę Bosch atstovybės dirbtuvę, kurioje taiso sunkiųjų mašinų bei sunkiųjų elektrines dalis ir naftos pompas. Jonas čia pat studijuoja ekonomiją, o dukterė Regina šiemet baigs Barreto tose elektronikos inžinerijos kursą. Pas juos rugsėjo 26 susirinko visos trys šeimos su draugais brazilais pasišūrinėti Lietuvos vaizdų ir šio to iš S.Paulo lietuvių gyvenimo.

Jonas Miliauskas, kurio motina gyvena Zelinoje, apsigyveno šiame mieste prieš maždaug metus laiko. Augina 4 dukreles nuo 4 iki 12 metų amžiaus. Jis turi didelę automobilių taisytojų įmonę „Test Car“. Yra gyvenęs Kanadoje ir Š. Amerikoje.

José Bonifácio.

Tai malonus nedidelis miestelis. Jame nuo senų laikų gyvena tik viena lietuvių šeimyna – Vaičiulionių.

Jurgis Vaičiulionis, labai geras stalius, ir meistras, padirbo visai eilei kopyčių ir ligoninės kopyčiai altorius, pagrindinei bažnyčiai sakyklą ir kitus reikmenis. Dabar taiso siuvamas mašinas, atliekamu laiku.

Jo sūnus Orlandas Kazys su žmona Dirse augina labai guvu sūnelį Andrių Kazį ir laukia antrojo įpėdinio.

Kazys, gyvendamas S.Paule, dainavo „Aušros“ chore. Turi labai gerą gražų ir stiprų boso balsą. Jis šiame miestelyje ir vaidino parapijos teatre, ir gieda chore bei solo, ir priklauso organizacijoms.

Čia pat gyvena Kazio sesuo Marija su vyru José, o kitas brolis su 12 vaikų gyvena Fernandopolijje.

Vaičiulionienė turi gražų lietuvišką daržą ir sodą.

José Bonifacio niekada anksčiau nebuvęs atvykęs lietuvis kuniigas. Bet karta buvęs „Darcia“ cirkas. Jame darbuojasi su išmankšintais gyvuliais Stefanija Lapinskaitė su vyru. Vėliau Vaičiulionius aplankė ir kaikurios „Aušros“ choristės.

Santo Anastácio

Nors kun. Kivylio čia statytoji bažnyčia jau pakeista nauja, bet miesto aikštėje jo pastatyta klebonija ir šiandien tebestovi.

Vienas Vaitkevičių turi čia automobilams taisyti įmonę. Gyvena dar viena kita lietuvių šeima.

Santo Anastácio yra 600 km. nuo S.Paulo, beveik prie pat Mato Grosso sienos. (Bus daugiau)

**KITAME M.L.NUMERYJE
BUS SARAŠAS 115-os LIETUVIŲ, VYRŲ IR MOTERŲ, KALINAMU SUNKIŲJŲ DARBŲ KALĖJIMUOSE RUSIJOJE.**

Petras Pakalnis

KAS NAUJO PORTUGALIJOJE?

Galima sakyti, kad naujoji Portugalijos istorija prasidėjo mūsų amžiuje. Ginkluoti darbininkai, kareiviai ir jūrininkai 1910 m. spalio mėnesį nuvertė karalių nuo sosto ir paskelbė respubliką. Naujoji valdžia sudarė laikiną vyriausybę, kuri tuojai išvarė vienuolius iš Portugalijos, suvalstybino vienuolynų nuosavybę, legalizavo kunigų vedybą, pradėjo persekioti katalikus ir apsijuokino užsienyje. Tačiau sekančiais metais ji pravedė rinkimus ir atidavė galią naujai vyriausybei. Ši sustabdė Bažnyčios persekiojimą ir įvedė krašte tvarką. Per sekančius 16 metų Portugalija turėjo net 40 vyriausybų. Neramumai, sukilimai ir perversmai aprimo tik tada, kai gen. Carmona 1926 m. atsi stojo vyriausybės priešakyje. 1928 m. jis buvo išrinktas respublikos prezidentu.

Norėdamas aptvarkyti pairusius krašto finansus, gen. Carmona pavedė finansų ministeriją jaunam teisės profesorui Oliveira Salazar. Šis gabus administratorius taip gerai sutvarkė piniginius krašto reikalus, kad 1932 m. tapo premjeru ir sekančiais metais davė Portugalijai naują konstituciją. Mirus prezidentui, pagal naują konstituciją premjeras Salazaras perėmė prezidento pareigas. Naujasis prezidentas, išrinktas 1951 m., paliko Salazarą ministru pirmininku.

Prisimines buvusią maišatį, Salazaras pradėjo valdyti kraštą kieta ranka ir ilgainiui tapo diktatorium. Tuo pačiu keliu ėjo ir jo įpėdinis Caetano. Tačiau šių metų balandžio mėnesį jaunieji Portugalijos karininkai padarė revoliuciją ir prezidento pareigas pavedė gen. Antonio de Spinola. Ministrų kabineto pirmininku tapo da Palma Carlos. Bet jo vyriausybė išsilaikė tik 3 mėnesius. Vietoje Carlos jaunieji karininkai privertė prezidentą skirti pulkininką Vasco dos Santos Gonsales premjeru. Jis yra geras ryšių karininkas ir pasižymėjo geru tiltų statyba, bet ar jis gerai valdys kraštą, to dar niekas nežino. „Apskritai“, kaip pastebi vienas biznierių, „vyriausybė ilgai posėdžiauja

ir diskutuoja, bet nedaro sprendimo. O kai padaro sprendimą, dažnai ji atšaukia. Taip, pavyzdžiui, naujoji vyriausybė paskelbė spaudos laisvę. Bet kai daugelis laikraščių pradėjo kritikuoti vyriausybės veiksmus, valdžia sudarė laikraščių tikrinimo komisiją. Kai ši kai ką prieš vyriausybę praleisdavo, valdžia uždarė 3 laikraščius. Spaudžia ma jaunų karininkų valdžia atšaukė savo sprendimą ir laikraščiai vėl galėjo išeiti. Panašiai įvyko ir su darbininkų streikais. Pradžioje beveik visi streikavo. Kai streikai pradėjo kenkti krašto ekonomijai, vyriausybė išleido įstatymą, kuriuo leidžiama streikuoti tik po 30 dienų darbdavių ir darbininkų derybų.

Svarbiausios Portugalijos problemos yra dvi: ekonomija ir kolonijų klausimas. Kadangi vyriausybė dar neišleido smulkesnių įstatymų, darbdavių ir darbininkų santykiams bei kapitalo investavimui tvarkyti, Portugalijos įmonės negali sudaryti ateičiai samato, o užsienio biznierių nenori Portugalijoje investuoti. Sumažėjus turizmui ir besidarbuojantiems Prancūzijoje bei Vokietijoje Portugalijos darbininkams nebesiunčiant pinigų Portugalijon baigiasi kapitalo atsargos ir užsienio prekyba turės šiemet apie 500 milijonus dolerių deficito.

Rugsėjo mėnesio pradžioje Portugalijos užsienio reikalų ministras Soares ir Gvinėjos partizanų pulkininkas Pedro Pires pasirašė sutartį, kuria buvusi Portugalijos kolonija Gvinėja tapo nepriklausoma valstybe. Naujos valstybės prezidentu tapo negras Luis Cabral. Portugalija pradžioje išvežti savo kariuomenę iš Gvinėjos iki šių metų spalio mėnesio 31 dienos. Bet kaip tyčia sustreikavo lėktuvų aptarnautojai. Juos pakeis kariniai lakūnai. Ateinančių metų birželio mėnesį ir antroji kolonija – Mozambikas – taps nepriklausoma valstybe. Bet prieš tai protestuoja Mozambike gyvenantieji portugalai. Kai kurie iš jų, pardavę sodybas, grįžta į Portugaliją. Reikės spręsti ir Angolos klausimą. Trumpai, mūsų dienomis Portugalijos vyriausybė turi tiek daug bėdų ir problemų, kad ministrų kabineto diskusijos, svyravimai ir neapsisprendimai darosi suprantami. Kas jaučiasi smagiai tarp kūjo ir prikalo?

PAGERINO PADETĮ

Policininkas sustabdo vairuotoją ir jam sako:

— Tu važiavai 30 mylių zonoje 50 mylių per valandą.

— Ne, aš važiavau tik 40 mylių, — ginčijasi vyras.

— Ne, važiavai daugiau, — tvirtina policininkas.

— Žinai, geriau su mano vyru nesiginčyti, kai jis yra girtas, — pasakė policininkui moteris.

VALIOS TVIRTUMAS

Marytė yra nemadagi, užsispyrusi krinta ant grindų ir daužo rankomis bei kojomis. Tėvas ją grasina:

— Jeigu nenurimsi, tai uždarysiu per naktį su vištomis!

— Gali uždaryti, bet kiaušinių aš vis vien nedėsiu, — surioko mergyte.

AR JAU NUSIPIRKOTE NAUJĄ LIETUVIŲ-PORTUGALŲ KALBŲ

ŽODYNA

Jį paruošė Alfonsas D. Petraitis ir Liucija Jodelytė. Išleido Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Akademiniis Sambūris, Spaudė „Mūsų Lietuvos“ spaustuvė. Pirmoji laida 1974 m. liepos 1 d. Tiražas 1000 egz. Kaina – 15 kruzeirų.

MŪSŲ ŽINIOS

Rio de Janeiro

Lietuviams pamaldos katedros koplyčioje bus ne spalio 13, kaip buvo rašyta, o spalio 20 d., 11 val.

Šeštadienį, rugs. 28, pakeliui į Afriką, Rio svečiavosi aštuoni lietuviai iš Š. Amerikos, iš Cleveland, Ohio. Jų tarpe dr. E. ir M. Lenkauskai, dr. Biežis su žmona, Paulauskai ir dar viena pora. Jie dalyvauja 18-os Ohio valstijos gydytojų išvykoje į medikų pasitarimą Pietų Afrikoje. Ta proga aplankys Rodeziją ir Portugaliją. Visur tikisi susitikti lietuvių.

Gávea apylinkėje, vokiečių klube vakarienėn būrelis Rio lietuvių - Antanas ir Luiza Gauliai, dr. Sofija Savnorienė, Ernestas ir Halina Petraičiai - pakvietė pp. Lenkauskus. Dalyvavo ir kun. A. Saulaitis, S. J. iš S. Paulo.

Kadangi p. Milda Lenkauskienė dešimtį metų buvo vicepirmininkė jaunimo reikalams P. L. Bendruomenės valdyboje, tai buvo įprašyta dabartinės valdybos pirmininko Br. Nainio pasikalbėti su Jaunimo kongreso rengimo pirmininku A. Saulaičiu to kongreso reikalais.

-o-o-

Uršulė Gaulienė š. m. lapkričio 6 minės 80 metų sukaktį.

S. Paulo

Po gražiai pasisekusios išvykos į Avaré miestą, Bendruomenės choras ir „Nemunas“ grįžo linksmi ir patenkinti.

--o-o-o-

Petras Šimonis padirbo trejas kankles mūsų kanklininkam. Vienos - didelės, kontrabosas. Ir už daugelį darbo valandų neėmė jokio atlyginimo. „Tegu jaunimas tik kankliuoja“ - pasakė. Jam už tokias dideles ir brangias dovanas nuoširdžiausias ačiū!

J. Kidykas.

Sveiksta

Po motociklo nelaimės praėjusį penktadienį, Samaritano ligoninėje sveiksta Antanas Mošinskis. Jį

sužeidęs vežimas nulaužė koją žemiau kelio.

Patinka

Jau ne vienas ML skaitytojas redaktoriui pasakė, jog labai patinka kun. Antano Saulaičio aprašymai lankomų lietuvių S. Paulo es-tado interiore. Įdomu patirti, kaip laikosi tenai užsilikę tautiečiai, o labiausiai, kad gerai visi yra prasi-gyvenę ir patenkinti. Krenta į akį, kad jie savo vaikus leidžia į aukštesnius mokslus ir šie jau užima geras vietas, ar tai mokyklose, ar valdžios istaigose. Nori daugiau tokių žinių.

UŽSIMOKĖJO UŽ M.L.:

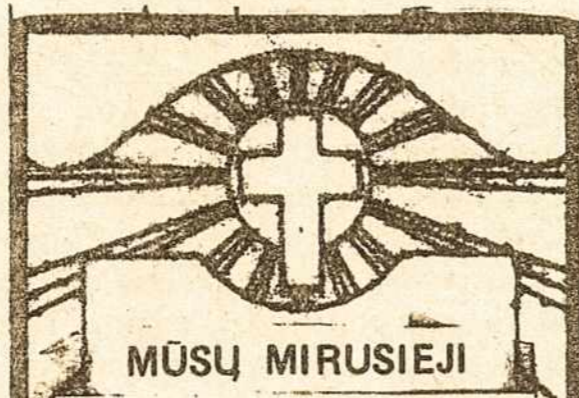
Po 50 kr.: Antónia Vidmantas, Monika Baranauskienė, Balys Vasiliauskas.

60 kr.: Jonas Gerulaitis.

80 kr.: Anelė Farlow.

Garbės leidėjai: Vytautas Dorelis Monteideo, Uruguay, Petronėlė Pavilonienė, Algis Sliesoraitis ir Faustina bei Antanas Vasaičiai.

Visiems nuoširdus a-čiū. Adm.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Rugsėjo 20 d. mirė a.a.

ANELIJA GALINSKIENĖ

89 m. amžiaus, kilusi iš Šilaikių kaimo, Panemunėlio vls. Rokiškio apskr. Velionė gyveno Jundiaí mieste. Liko du sūnūs: Leonardas ir Pranas, duktė Stefanija Ružalienė, žentas Pranas Ruželė, brolis Kastantas Viduolis, mairčios ir vaikaičiai.

Velionė buvo moterų draugijos narė. Palaidota „Cemitério Jardim do Lago“ kapuose, Jundiaí.

Rugsėjo 16 mirė a.a.

VIKT. SIMANAVIČIENĖ

Liko vyras Stasys ir sūnus Stasys. Palaidota V. Mariana kapinėse. Buvo 65 metų amžiaus.

Liepos 29 d. mirė a.a.

TERESĖ ŠRIUBAITĖ DE OLIVEIRA GUASSU

32 m. amžiaus, taip vadinama „chagas“ liga. Liko vyras, du vaikučiai, motina ir sesuo.

Šio „Mūsų Lietuvos“ numerio

GARBĖS LEIDĖJAS VYTAUTAS DORELIS

Jam nuoširdžiausia padėka ir geros kloties linkėjimai

M. Lietuvos Administracija.

Vytautas Dorelis tai kas. Jis yra gabus tautinių rūbų Urugvajaus sostinės Monteideo medžiagų ir juostų audėjas. Jo darbotas uuolus veikėjas, keletą kartų bo rūbais puošiasi ne tik Monteideo „Ažuolynas“ ir kiti šokėjai, o taip pat ir mūsų „Nemunas“. Mielajam Vytautui nuoširdžiausia padėka už paramą M. Lietuvai, ir geros kloties tolimesnėje veikloje!

M. L. Administracija.

BRANGŪS IDĖJOS BROLIAI IR SESĖS ATEITININKAI

Mes tikime, kad kiekvieno mūsų širdyse tebėra gyvi tie idealai, kuriems prieš daugelį metų prisiekėme ištikimybę. Tačiau mes taip pat žinome, kad mus supančiame pasaulyje, nėra visuomet lengva gyventi tais idealais vienam pačiam.

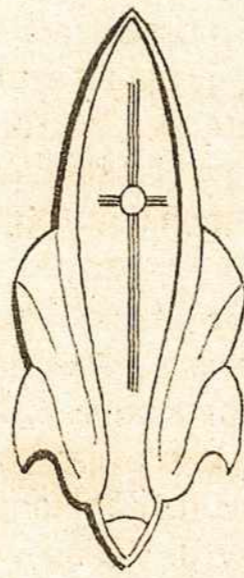
Todėl jaunus ir senus, kviečiame visus, kurie kada nors ir kur nors perėjo per ateitininkų eiles, ateiti į susirinkimą šių metų spalio (outubro) mėnesio 19 dieną, 19 val. Ramovėje.

„Daugel rankų, didžią našta pakelia“, sako lietuviška patarlė. Sujungtomis jėgomis ir mes galėsime daugiau nuveikti ir Bažnyčiai, ir Lietuvai, ir mūsų kolonijai, ir organizacijai. Tenetrūksta nė vieno šiame susirinkime. Kviečiamas visas lietuviškas jaunimas besidomįs ateitininkais. Kiekvienas esate labai svarbus ir laukiamas!

Garbė Kristui!

Besidomį iniciatoriai:

- Antonija Sėjūnaitė
- Irena Jurgelevičiūtė Tūbelienė
- Vincas Povilas Tubelis
- Antanas Vilius Zabiela
- Olga Paulovaitė Zabieliene
- Antanas Sėjūnas
- Augustas Zaluba
- Danutė Jurevičiūtė Zalubienė
- Lucija M. Jodelytė
- Pijus O. Butrimavičius
- Vilma Šimonytė
- Julija Tylaitė
- Magdalena Vinkšnaitienė
- Dédé Juozas
- Kun. Jonas Kidykas, S.J.
- Kun. Petras Daugintis, S.J.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS, PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS. MINI-SOMBRINHAS. TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 104.518.587

C. & C. 89.582.900/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0677 - (Res. 274-1886)
São Paulo

MŪSŲ LIETUVA

NOSSA LITUÂNIA

C. Jiv. Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Director responsavel
ANTÔNIO AQUINO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 36 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 170 kr. Paskiro numerio kaina: 70 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėju nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas antradieni. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai teiktini neveliau, kaip iki pranešimo pietu.